

מדו"חות

מצב המדינה חברה, כלכלה ומדיניות

דן בן-דוד

מנהל מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל

החוג למדיניות ציבורית, אוניברסיטת תל-אביב

עמית מחקר, Centre for Economic Policy Research (CEPR), לונדון

טל: (02) 567-1818

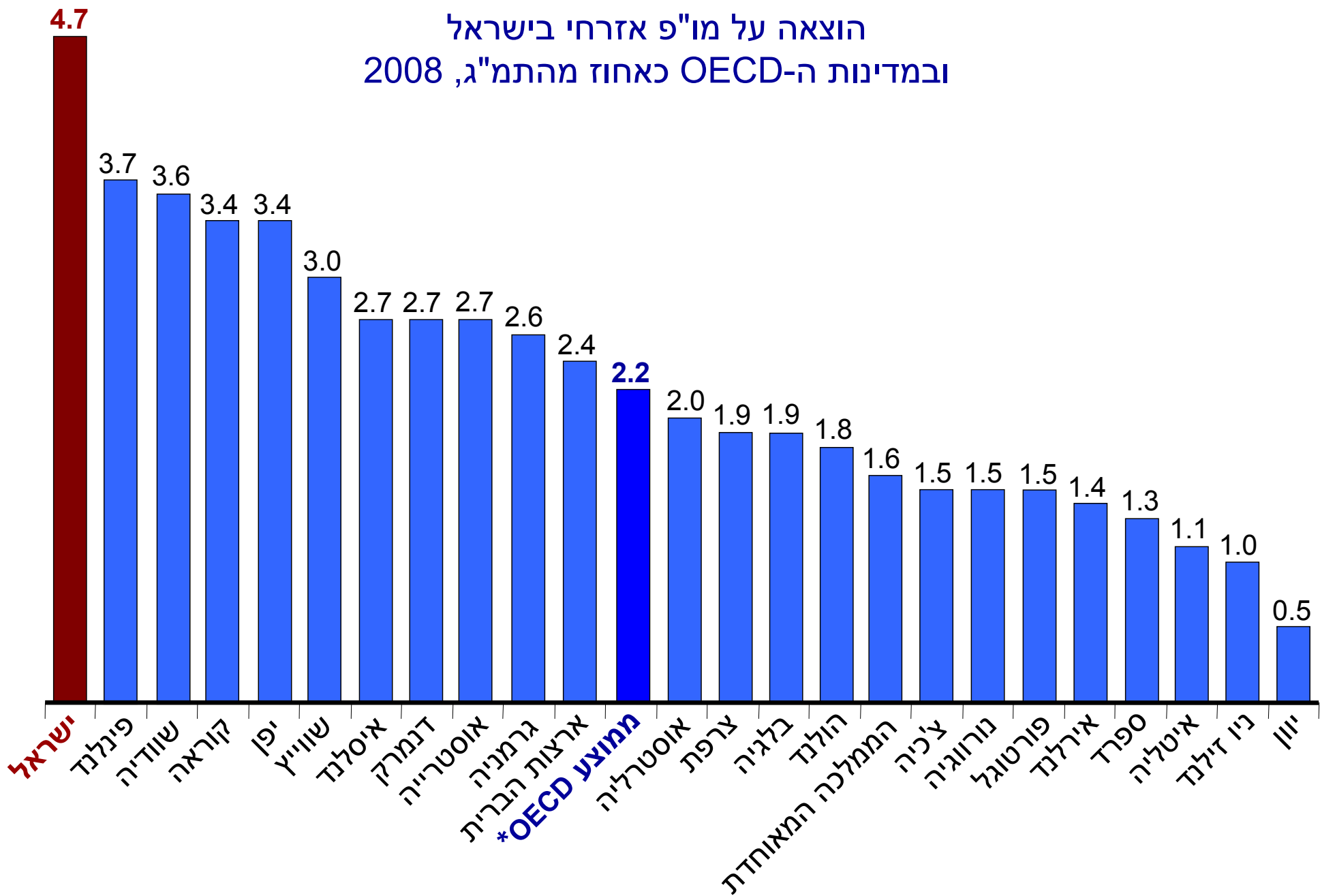
info@taubcenter.org.il

<http://taubcenter.org.il>

השקעה במו"פ

הוצאה על מו"פ אזרחי בישראל
ובמדינות ה-OECD כאחוז מהתמ"ג, 2008

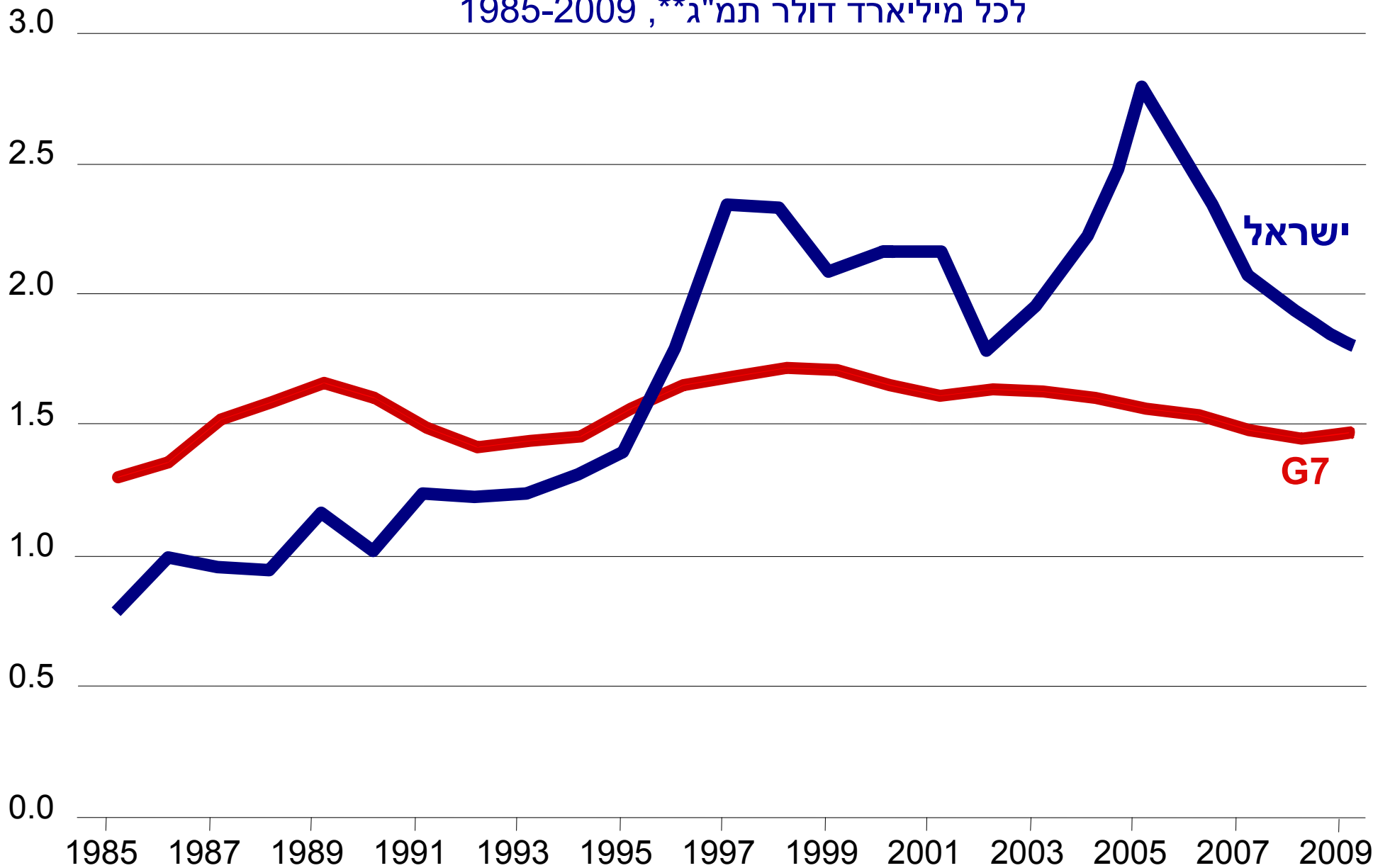

מקור: דן בן-דוד, דו"ח מצב המדינה 2009, מרכז טאוב (מעודכן)
עיבוד נתונים מהלמ"ס, משרד התעשייה והמסחר ומשרד האוצר

* ממוצע של 24 מדינות ה-OECD.

פטנטים של ישראל וה-G7, 1985-2009

פטנטים שהוגשו בכל שלוש הגושים העיקריים*: ארה"ב, האיחוד האירופי ויפן
לכל מיליארד דולר תמ"ג** 1985-2009

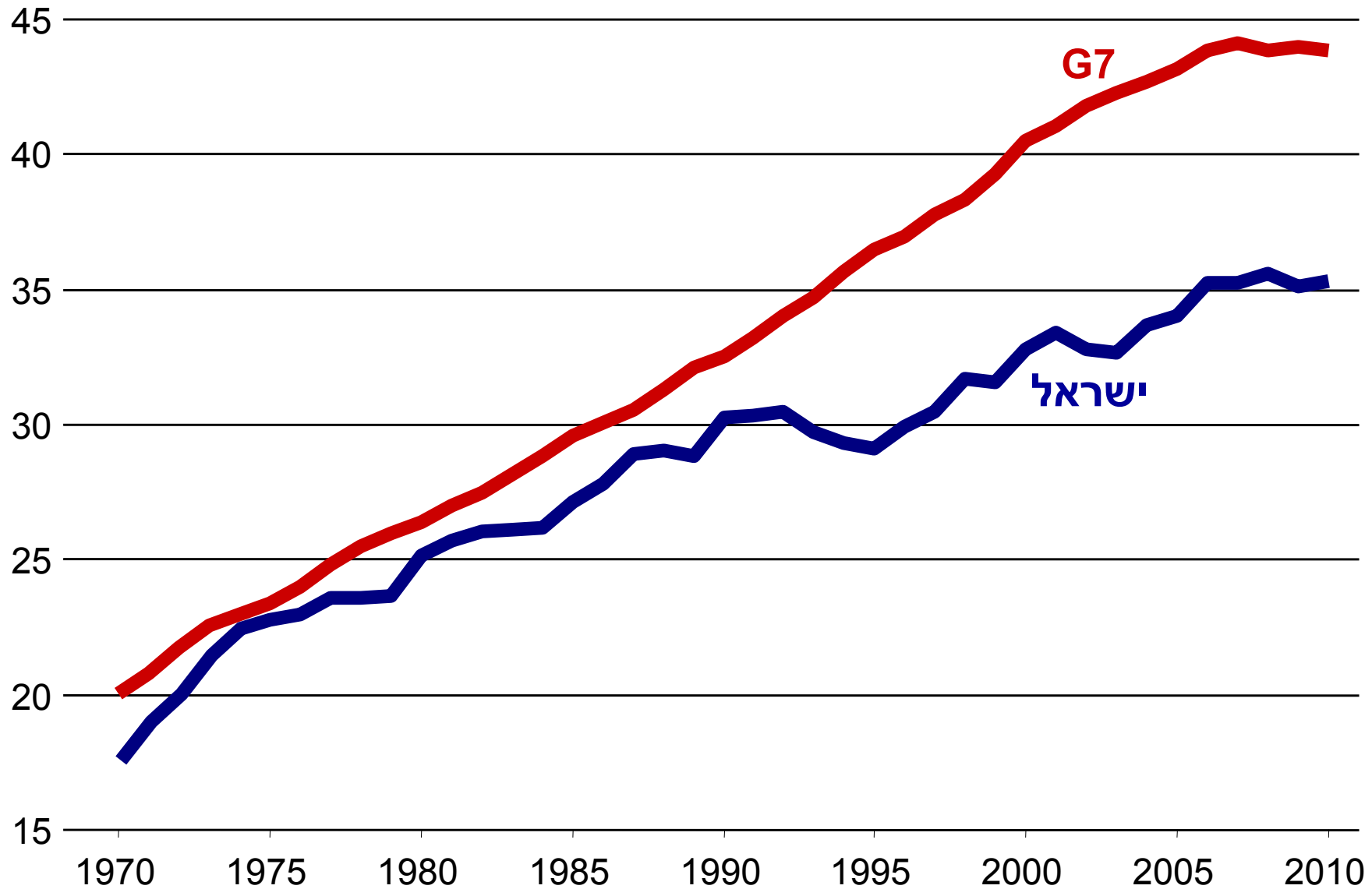
Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מקור: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל
נתונים מה-OECD ומהבנק העולמי

* פטנטים שהוגשו בכל 3 הגושים מהווים 30% מהפטנטים הישראליים
** בדולרים קבועים של 2005 לפי יחס כוח קניה

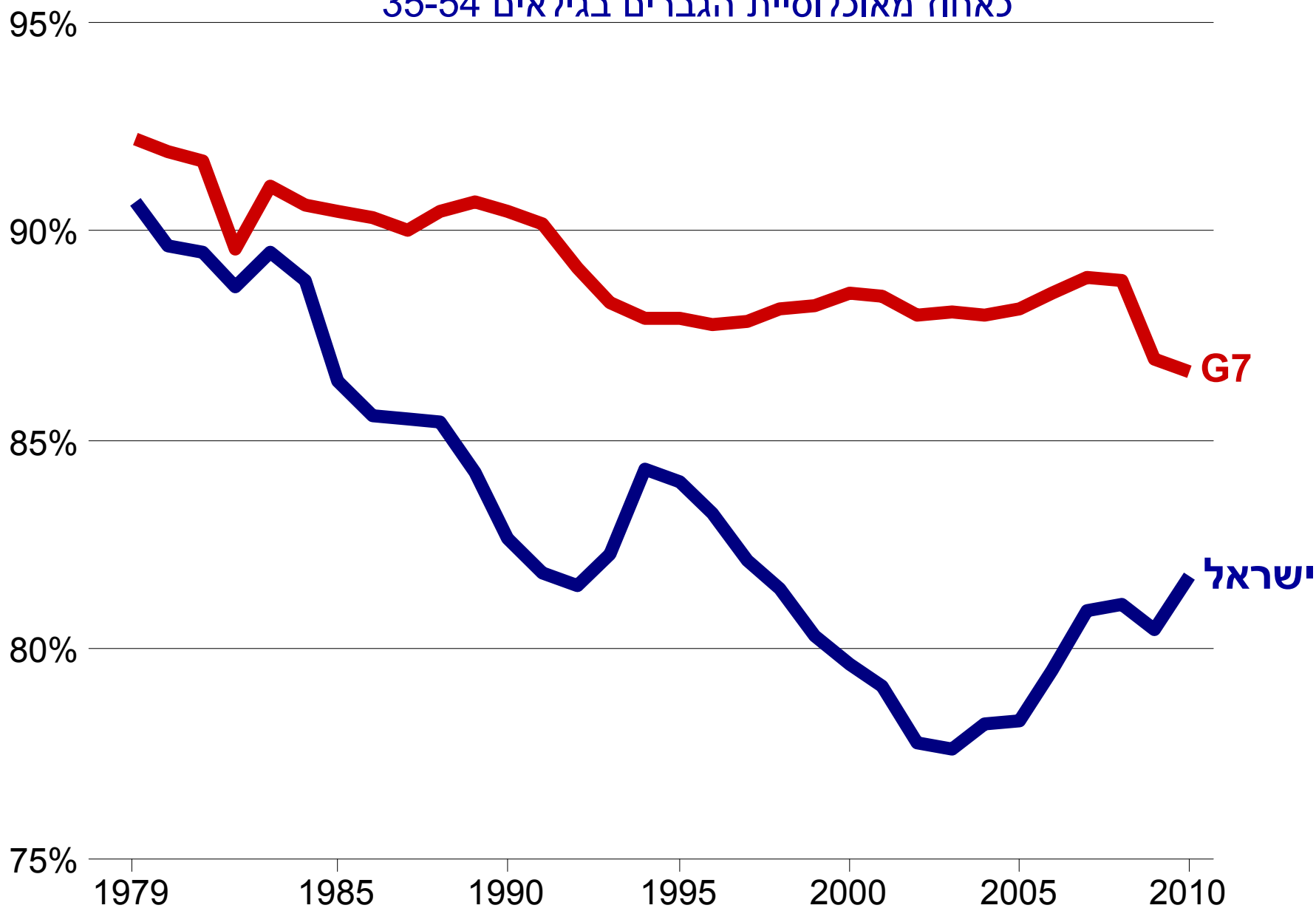
פריון עבודה, 1970-2010

תוצר לשעת עבודה בדולרים של 2005*

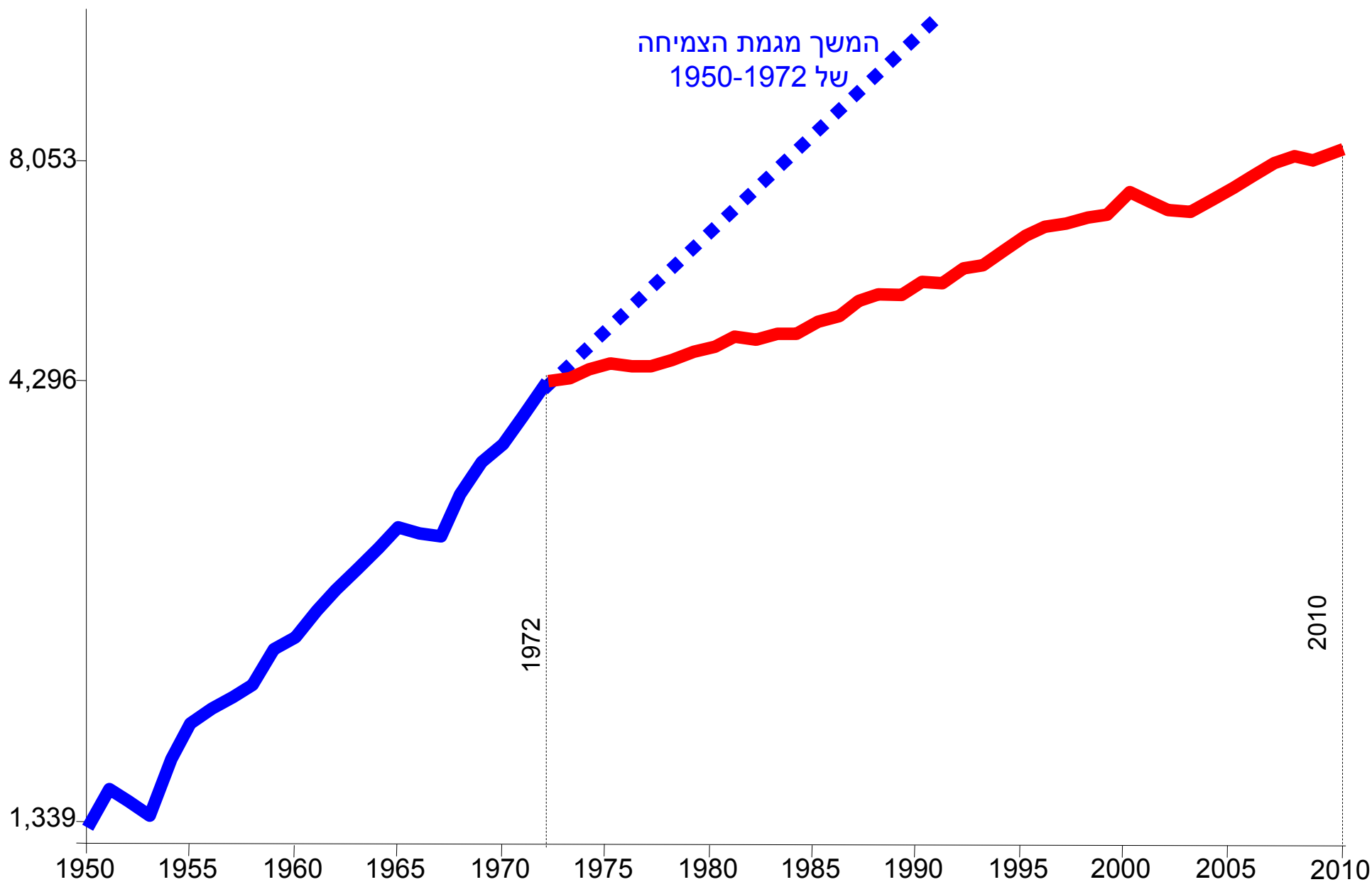
שיעורי תעסוקת גברים, 1979-2010

כאחוז מאוכלוסיית הגברים בגילאים 35-54

מסלול הצמיחה של ישראל

תוצר לנפש בשקלים, במונחים חודשיים, 1950-2010*

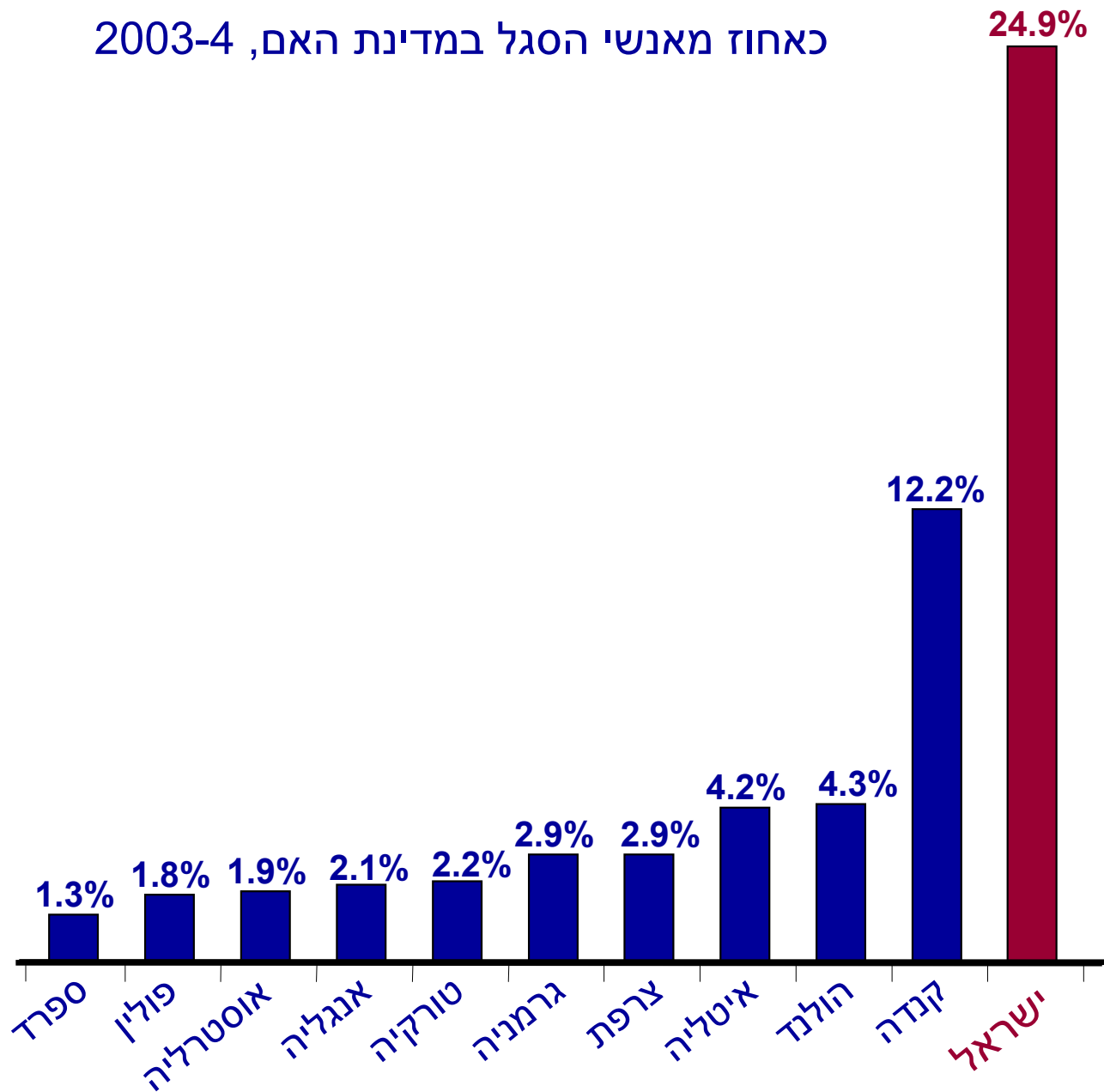
Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מקור: דן בן-דוד, רבעון לכלכלה (2003) מעודכן
עיבוד נתוני ה-Penn World Tables, ה-OECD והלמ"ס

1 מחירי 2005. סרגל מידה לוגריתמי.
2 תפ"ג לנפש במחירי הקבועים של שנת 2005. המחירים הולנדיים. קנייה. 20% מהתשלום של ישראל ב-1955.

סגל אקדמי זר בארה"ב

כאחוז מאנשי הסגל במדינת האם, 2003-4

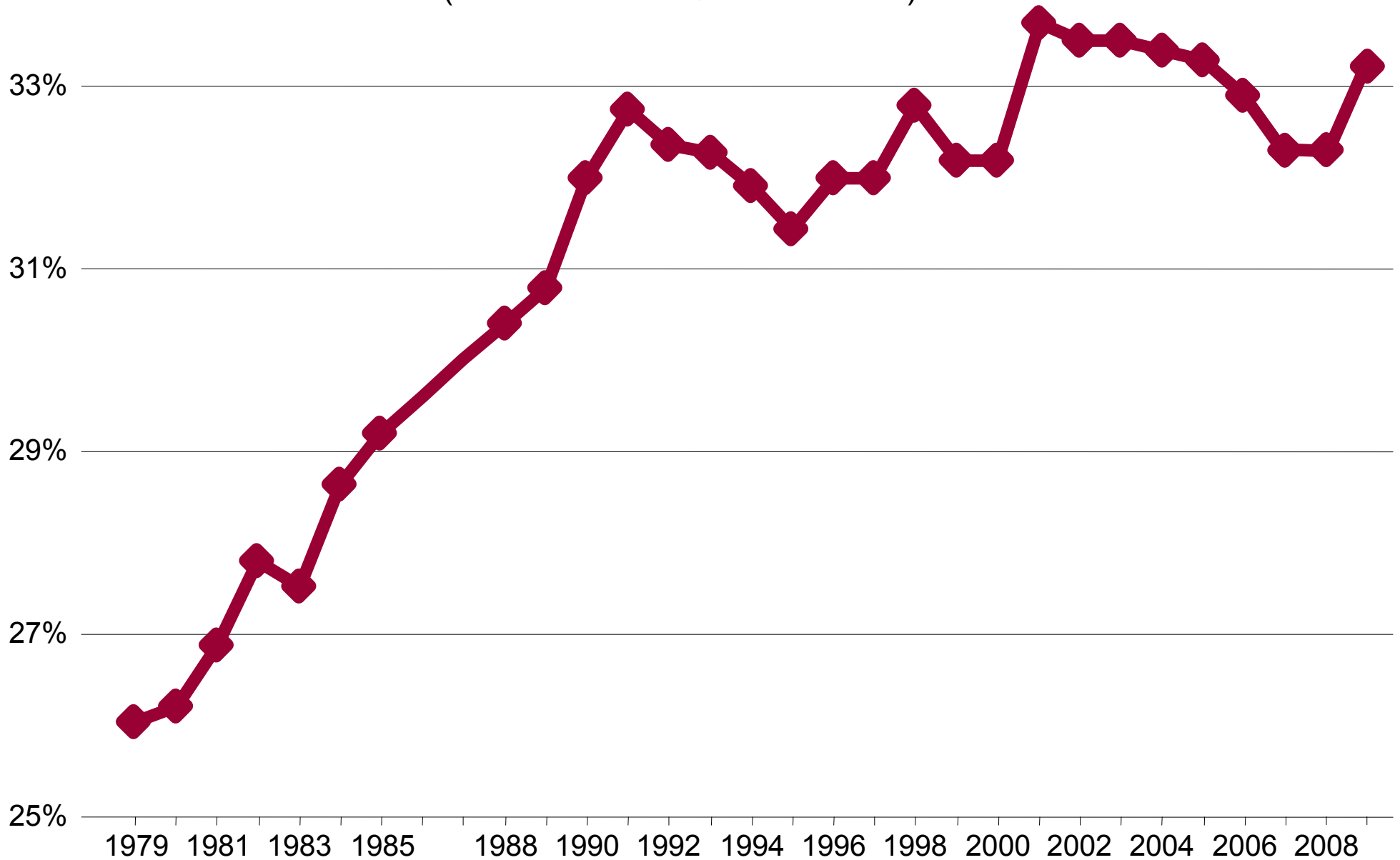

מקור: דן בן-דוד, "נסיקת הכלכלנים הישראלים – לחו"ל", 2007, עיבוד נתונים של ה-OECD ושל השנתון הסטטיסטי של ארה"ב

אחוז המשפחות בישראל מתחת לקו העוני*

לפי הכנסות ברוטו, 1979-2009

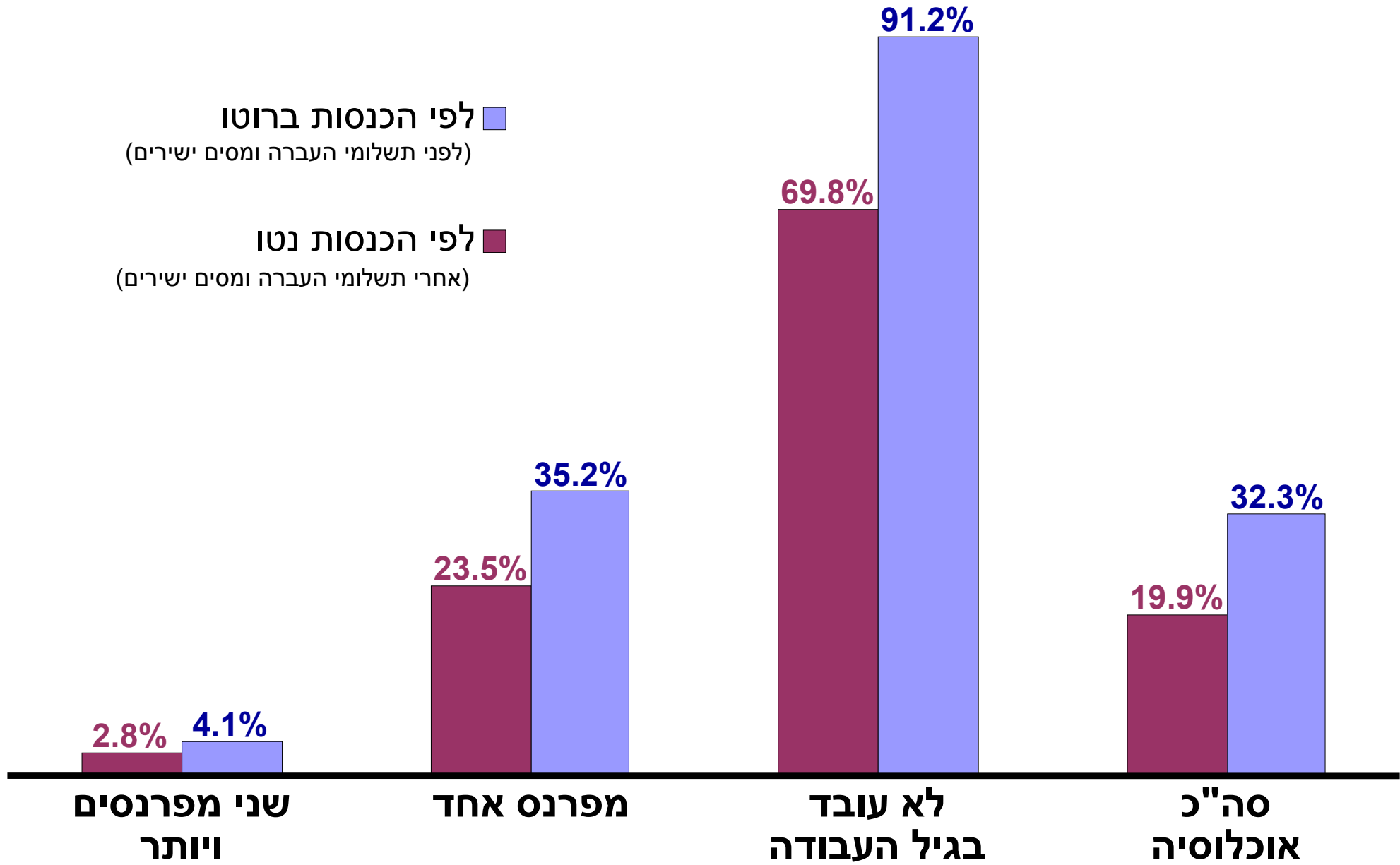
(לפני תשלומי העברה ומיסים ישירים)

מקור: דן בן-דוד, רבעון לכלכלה, 2003 (מעודכן)
עיבוד נתוני המוסד לביטוח לאומי

* סדרה ישנה עד 1997 מותאמת לסדרה החדשה הכוללת עצמאיים (לא כולל מזרח ירושלים) 2008. מתייחס רק למחצית הראשונה של השנה.

תחולת העוני, 2007

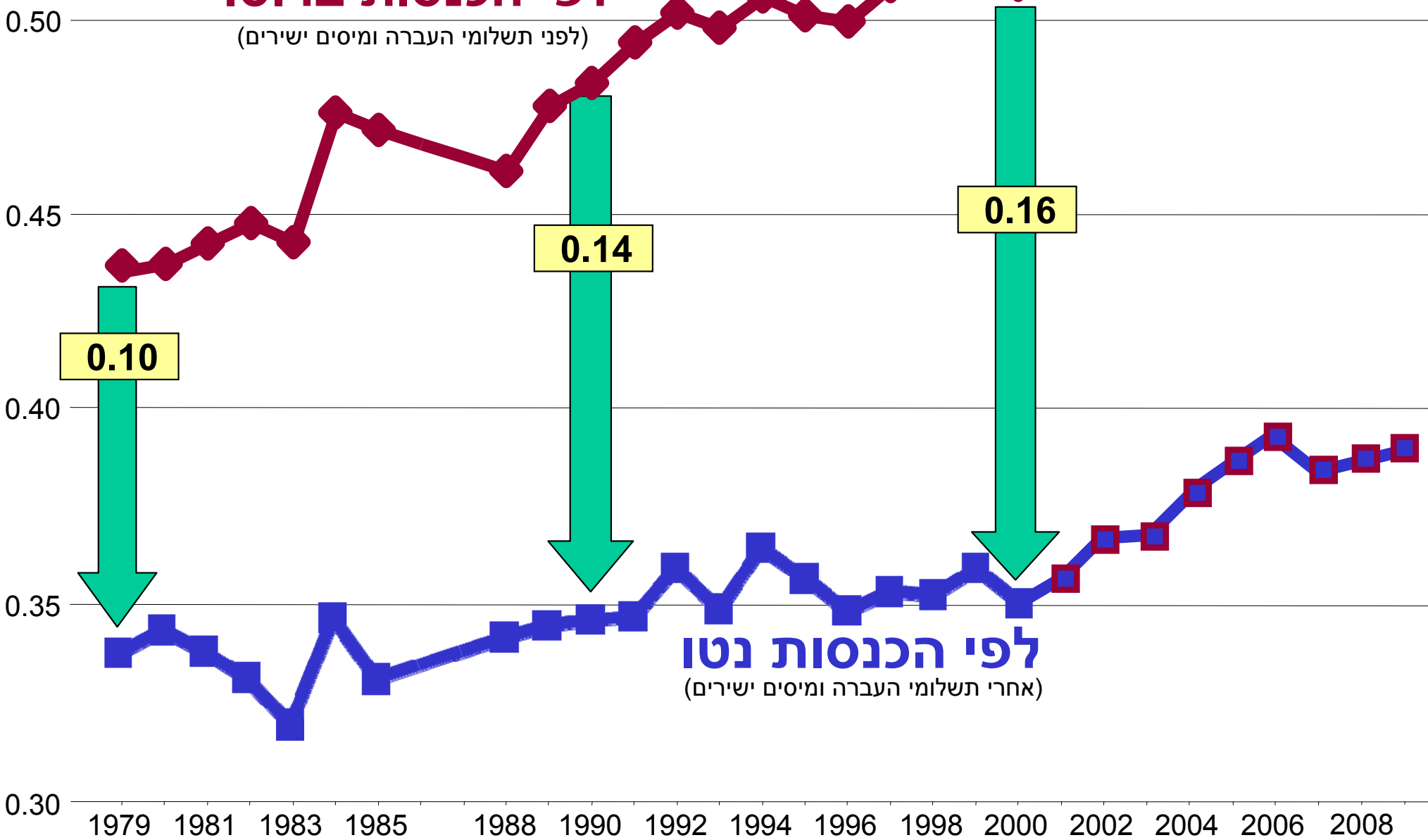

אי-שוויון בישראל על פני זמן*, 1979-2009

מדד הג'יני (שוויון מלא, 0=שוויון מלא, 1=אי-שוויון מלא)

לפי הכנסות ברוטו

(לפני תשלומי העברה ומיסים ישירים)

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

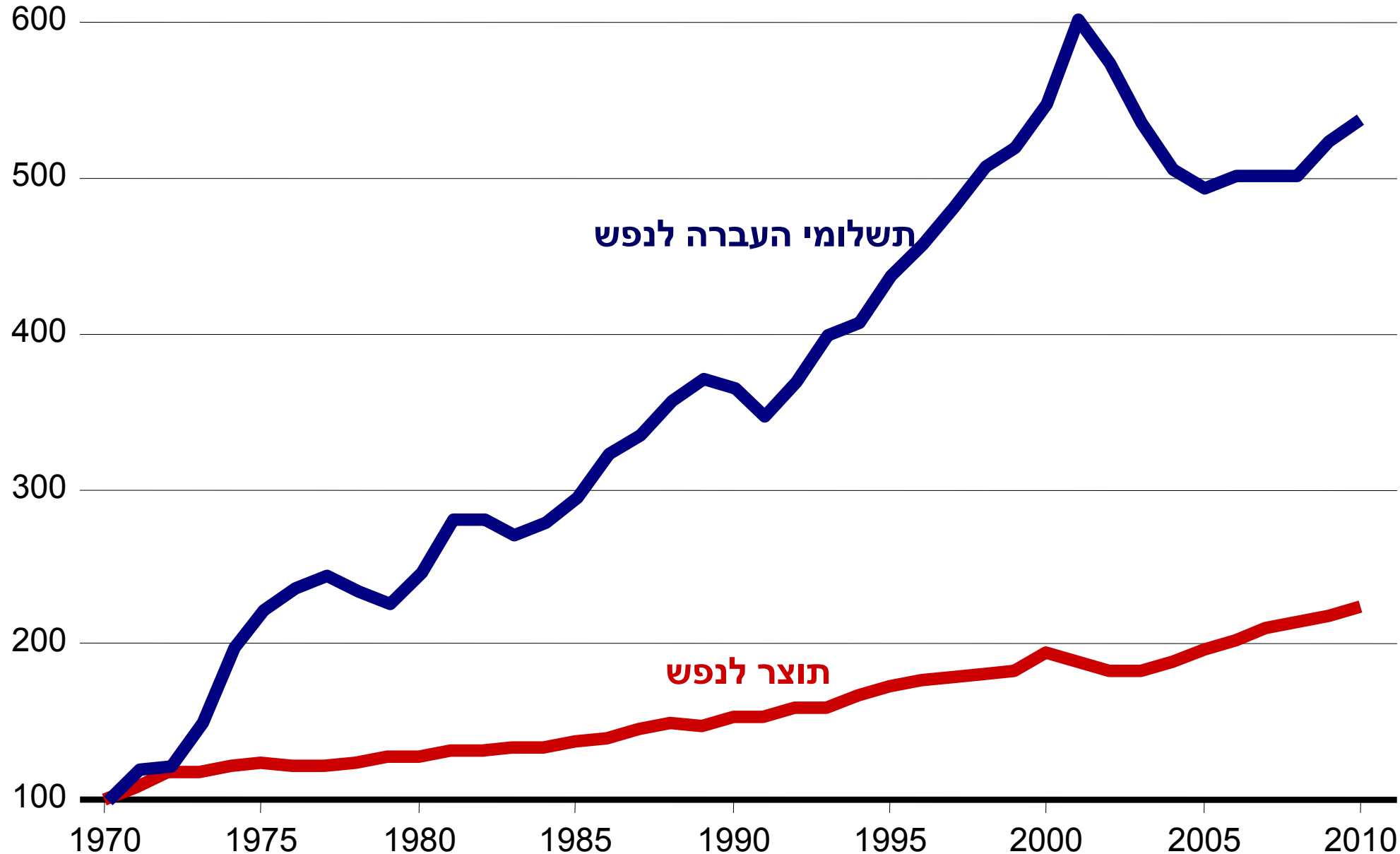
לפי הכנסות נטו

(אחרי תשלומי העברה ומיסים ישירים)

* נתוני 1979 מותאמים לסדרה החדשה הכוללת עצמאיים (לא כולל מזרח ירושלים).
מקור: דן בן-דוד, רבעון לכלכלה, 2003 (מעודכן)
עיבוד נתוני המוסד לביטוח לאומי

שינויים בתשלומי העברה לנפש ובתוצר לנפש, 1970-2010

בסיס (1970) = 100 במחירים קבועים

מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל-אביב
נתונים מביטוח לאומי ומהלמ"ס

האיום הכלכלי-חברתי

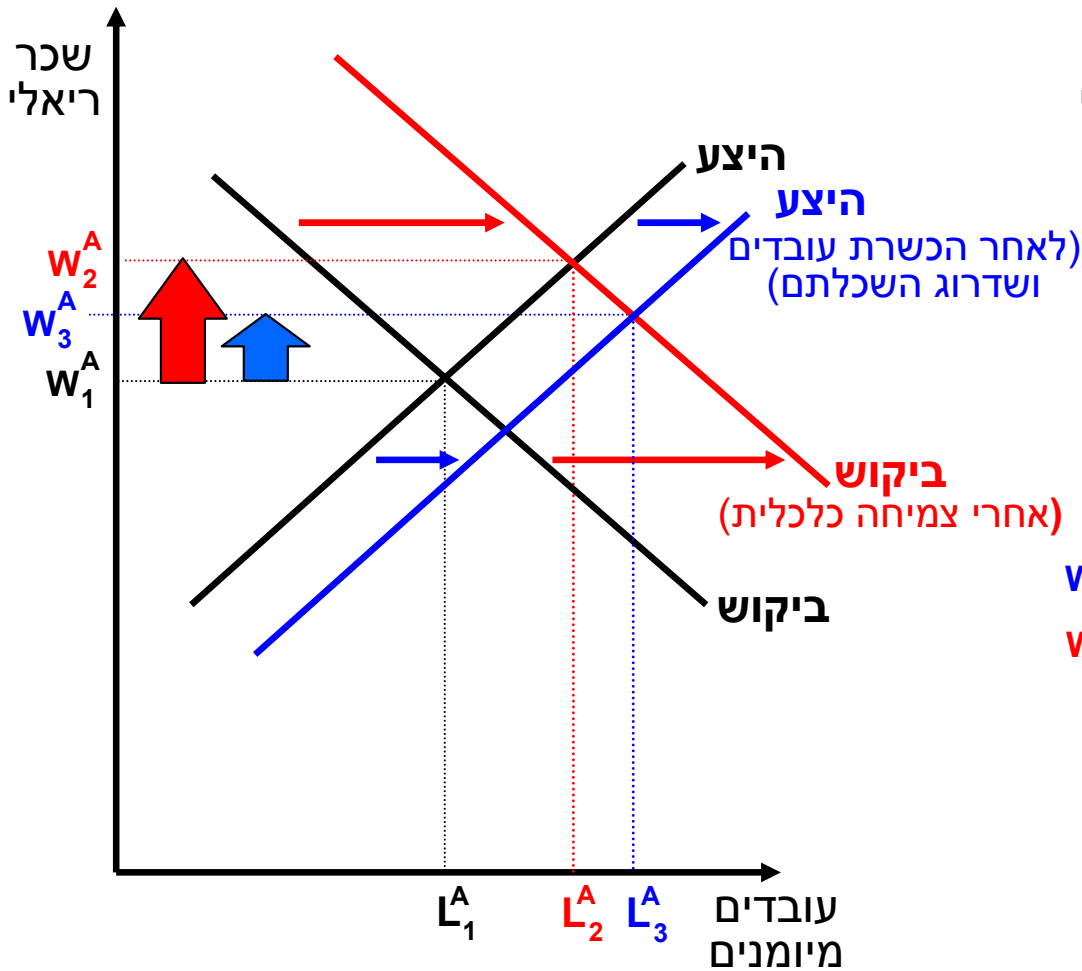
חלק הולך וגדל של החברה
הישראלית אינו יכול

–או אינו מוכן, במקרים רבים–

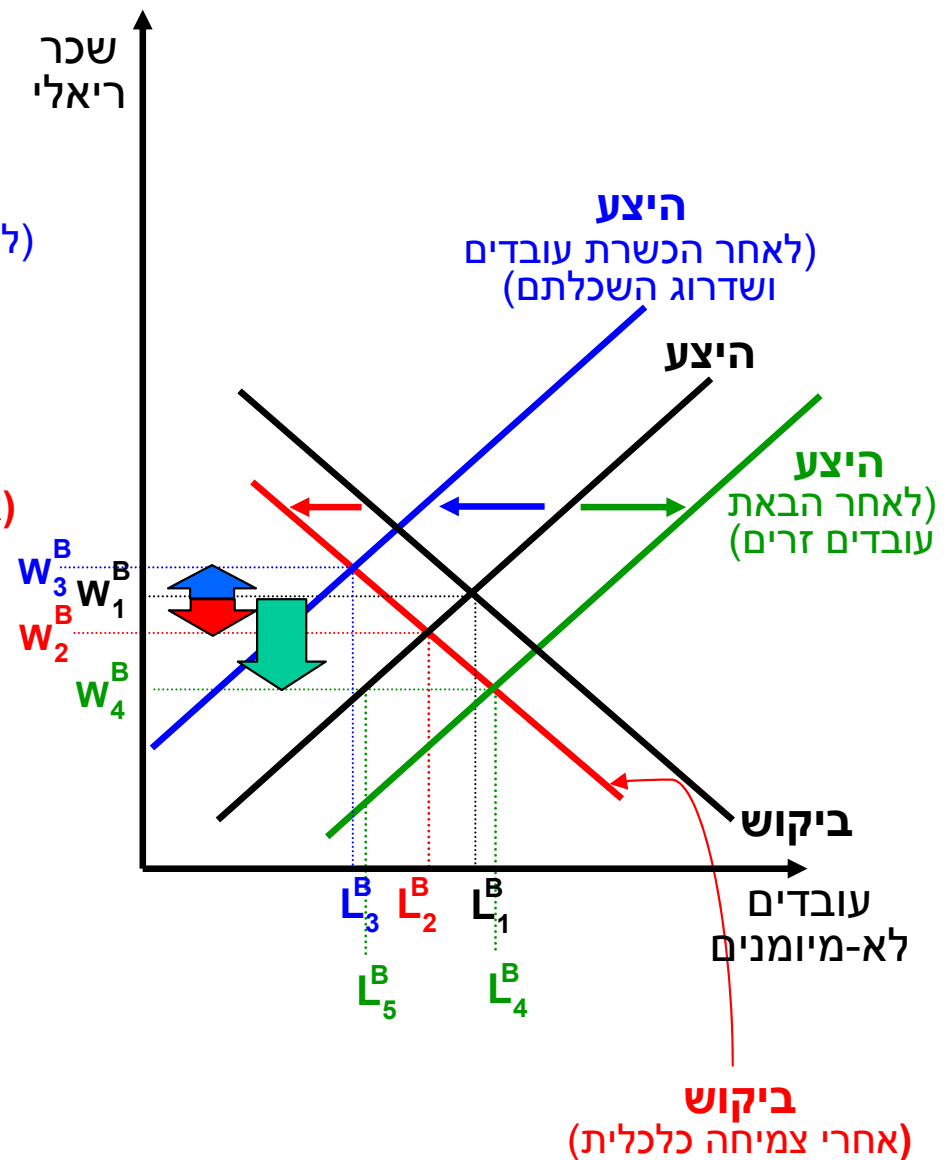
להתמודד בהצלחה
במשק מודרני שהינו
תחרותי ופתוח.

צמיחה כלכלית ושוק העבודה

(A) שוק העבודה לעובדים מיומנים

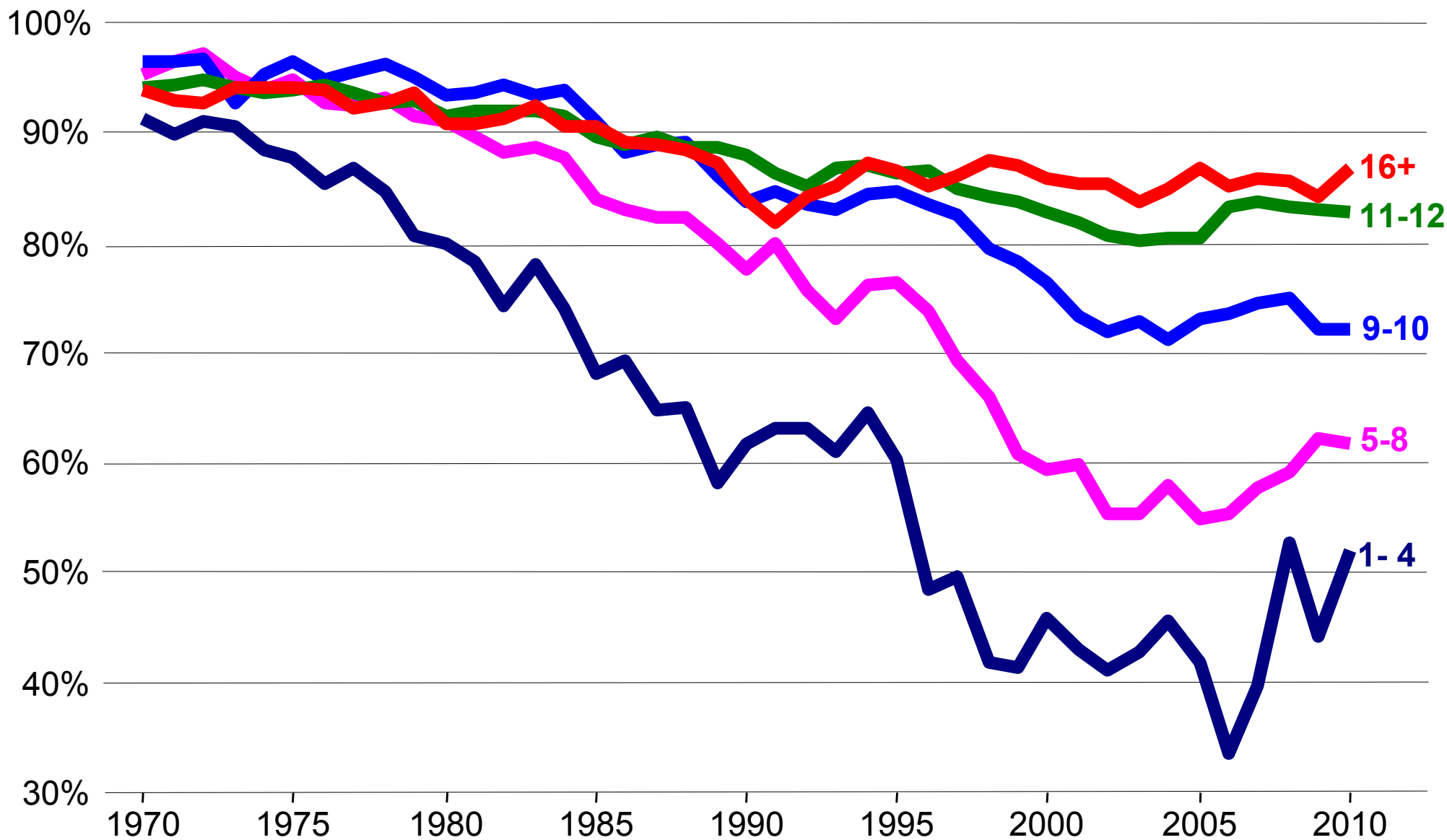

(B) שוק העבודה לעובדים לא-מיומנים

שיעורי תעסוקה, לפי מספר שנות לימוד, 1970-2010

מתוך אוכלוסיית הגברים בגילאים 35-54

פתרון מערכת

התפלגות ההשכלה, 2005

בכח העבודה האזרחי* (גילאי 25-54)

- מקטין אי-שוויון ועוני
- בהכנסות ברוטו
- מגביר צמיחה

הרעיון המרכזי:

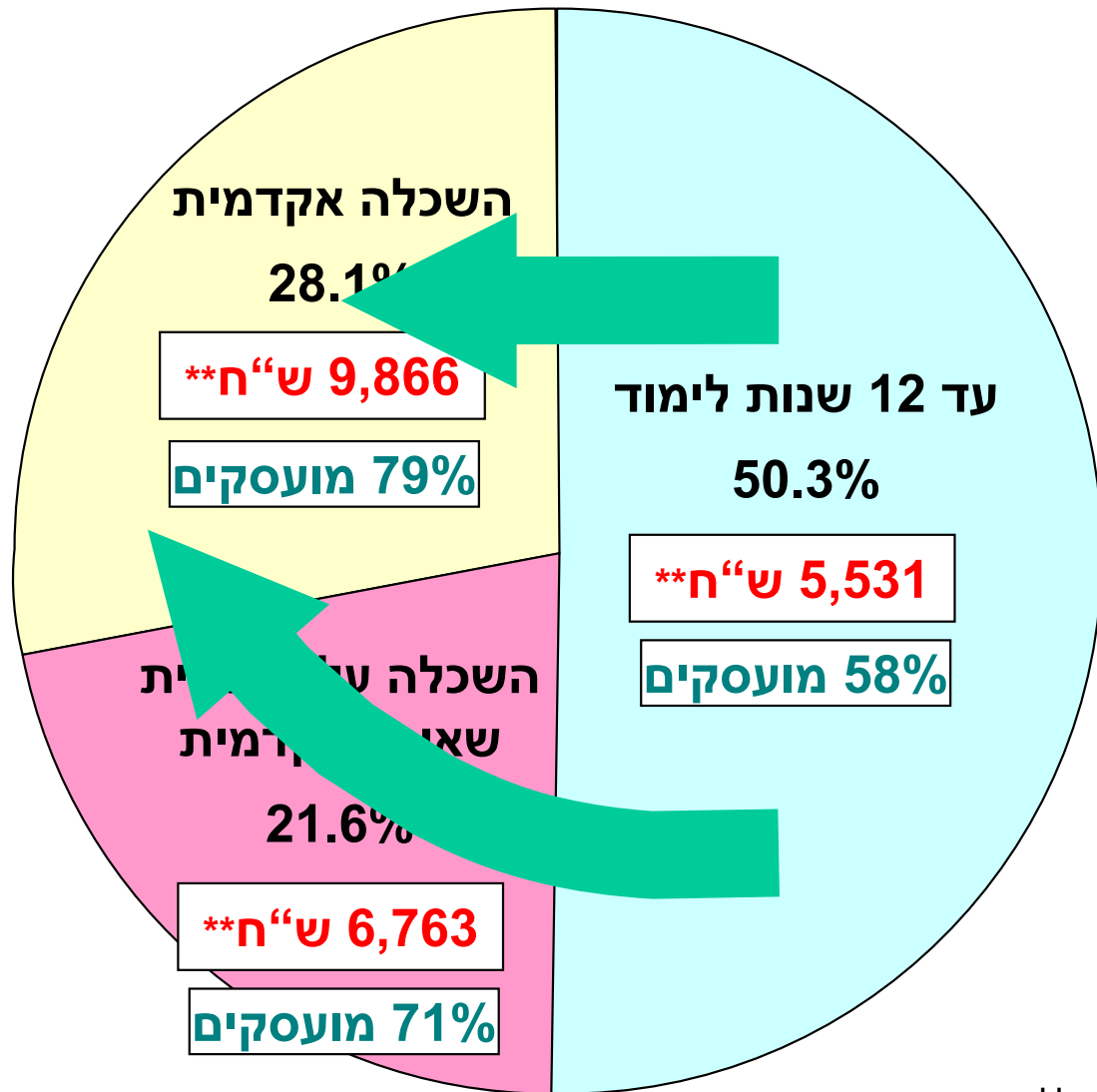
הגברה כללית של השכלת העובדים

• **תקטין אי-שוויון** בהכנסות ברוטו

- שיפור אצל מי שעובר.
- שיפור אצל מי נשאר בצד ימין כתוצאה מהקטנת היצע המשכילים-פחות.
- מיתון בעלויות השכר בצד שמאל כתוצאה מהגדלת היצע המשכילים-יותר.

• **תגביר צמיחה**

- כתוצאה מהגדלת שיעור ההשכלה הכללית בישראל.

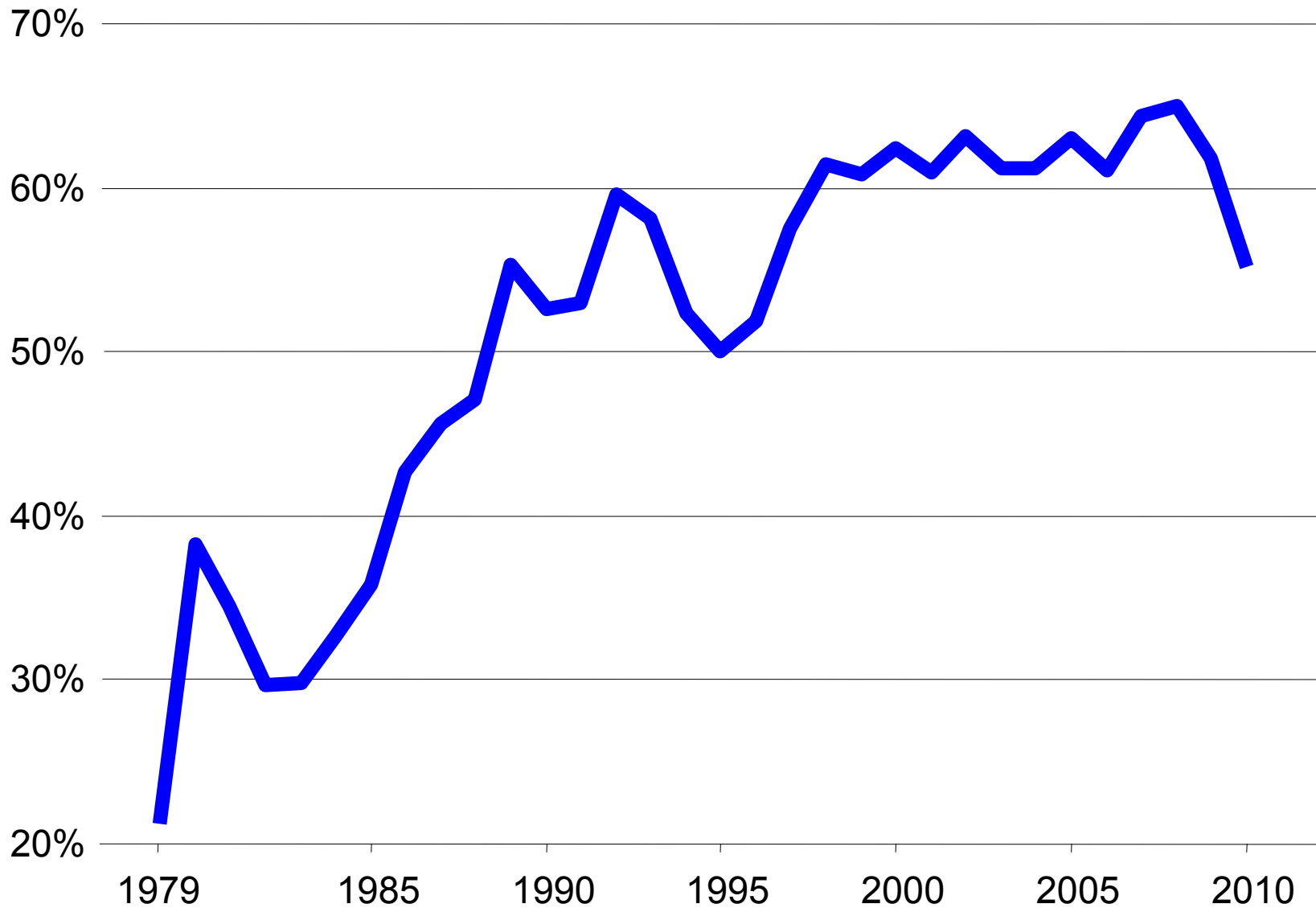

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב
עיבוד נתוני סקרי כח אדם והכנסות של הלמ"ס

* אינו כולל גברים חרדים.
** הכנסה חודשית ברוטו של שכירים

שיעורי אי-תעסוקה גברים חרדים, 1979-2010

כאחוז מהאוכלוסית הגברים החרדים בגילאים 35-54

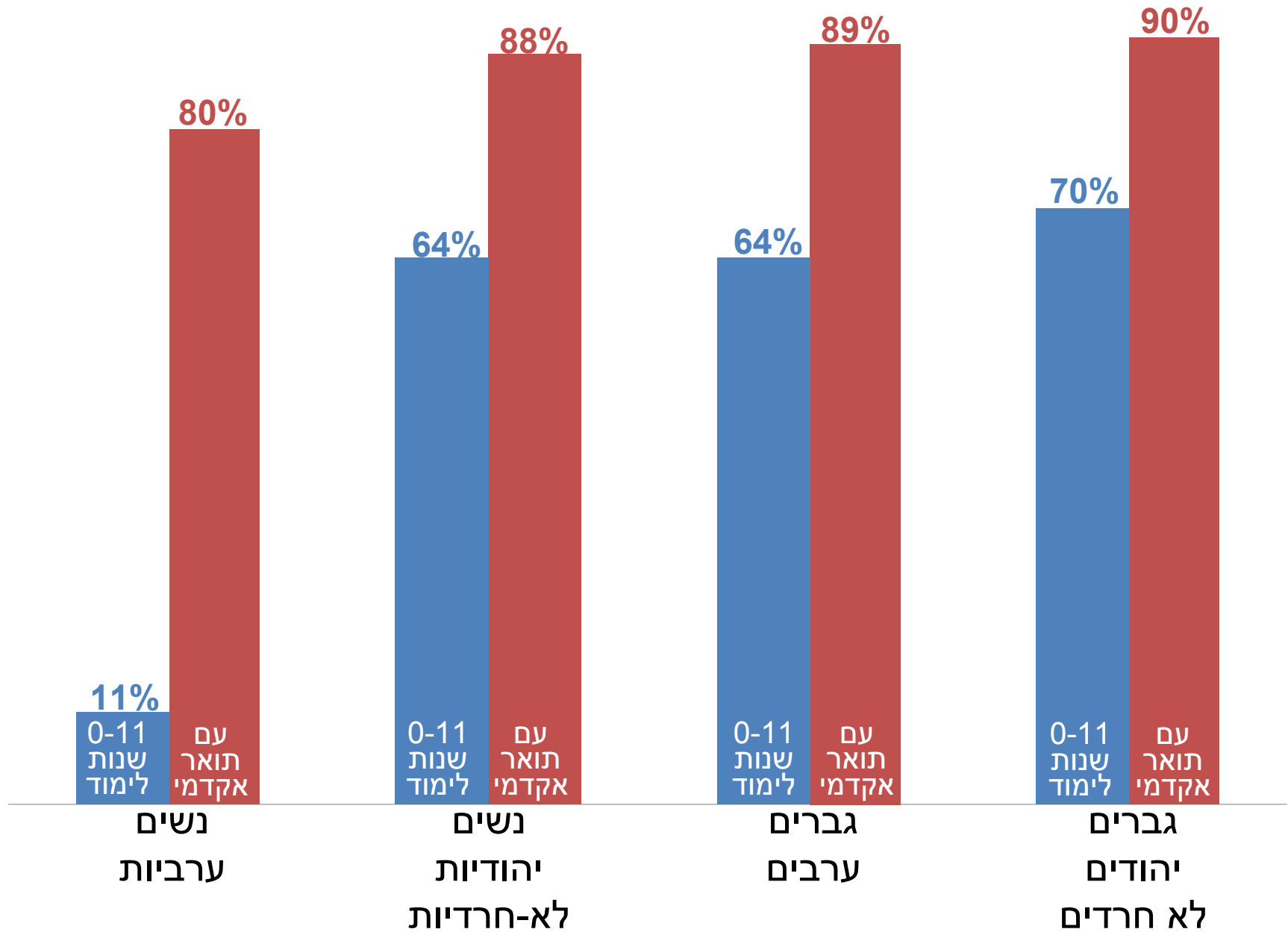
מקור: דן בן-דוד, דו"ח מצב המדינה 2009, מרכז טאוב (מעודכן)
עיבוד נתונים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

תשתית

אנושית

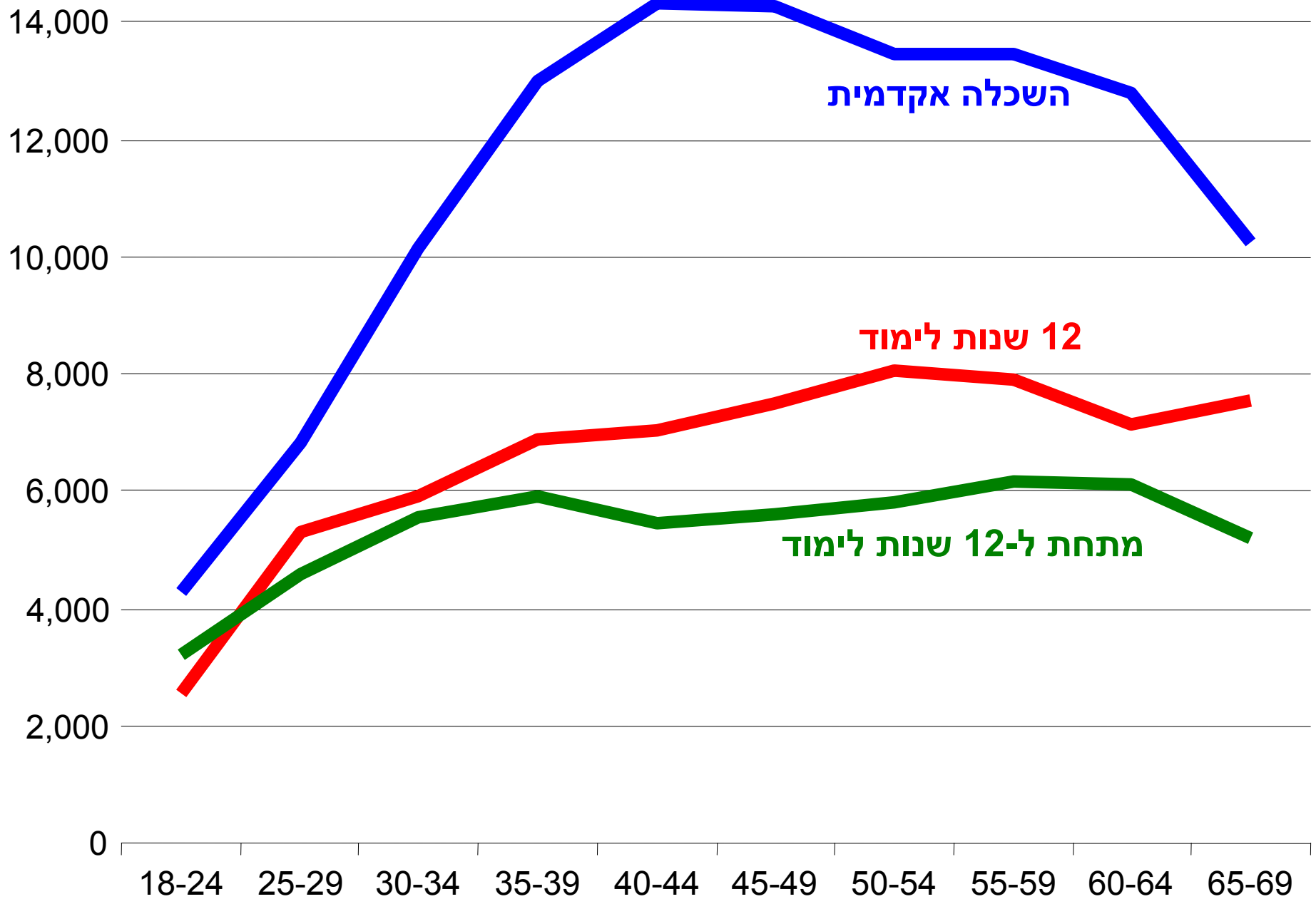
שיעורי תעסוקה, 2010

גילאי 35-54

הכנסה לפי השכלה וגיל ב-2009

הכנסה
חודשית
ברוטו
(בשקלים
חדשים)

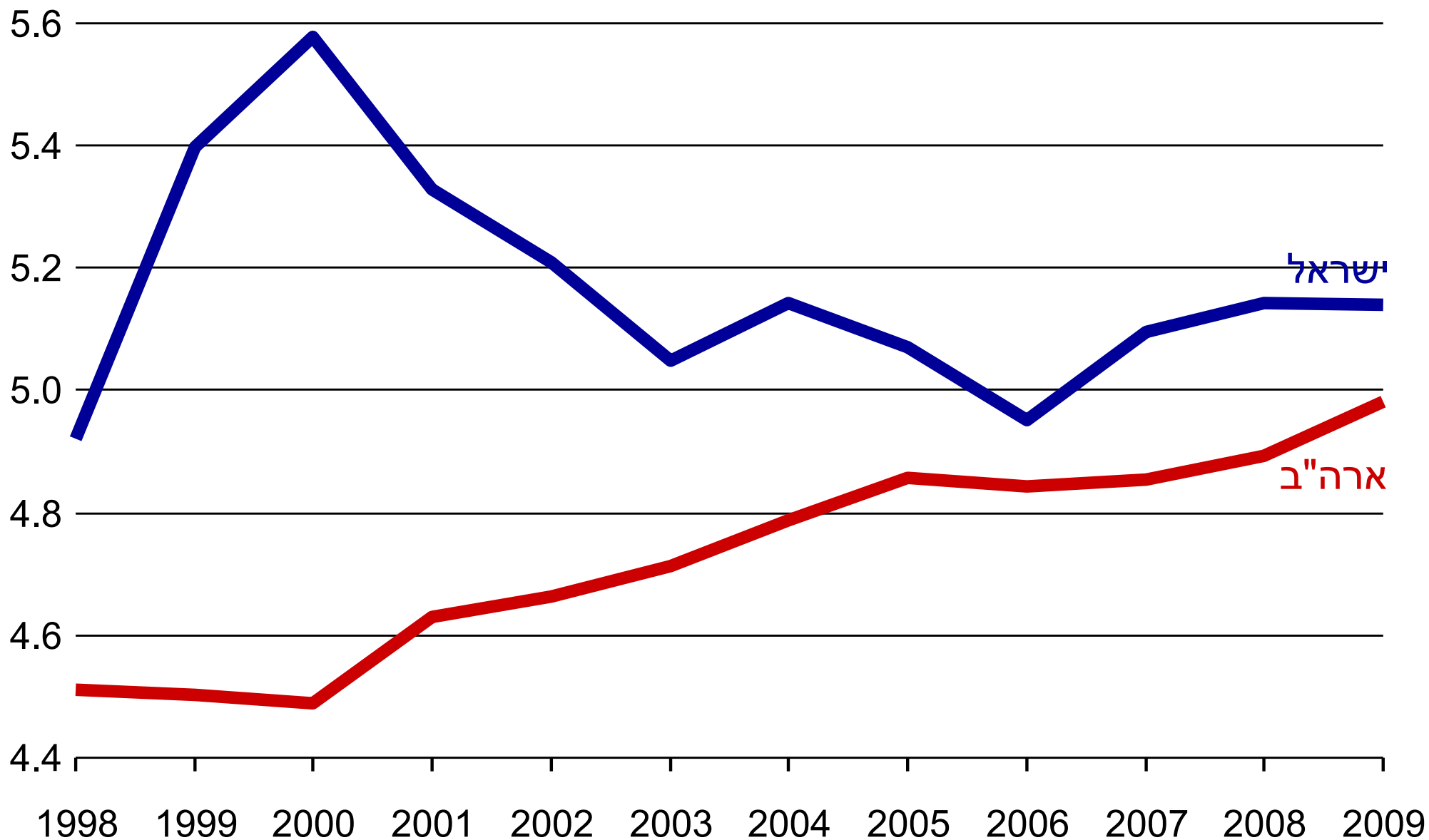
קבוצות גיל

מקור: דן בן-דוד, דו"ח מצב המדינה 2009, מרכז טאוב (מעודכן)
עיבוד נתונים מהלמ"ס

פערי שכר בישראל ובארצות הברית

יחס השכר של האחוזון ה-90 לעומת האחוזון ה-10

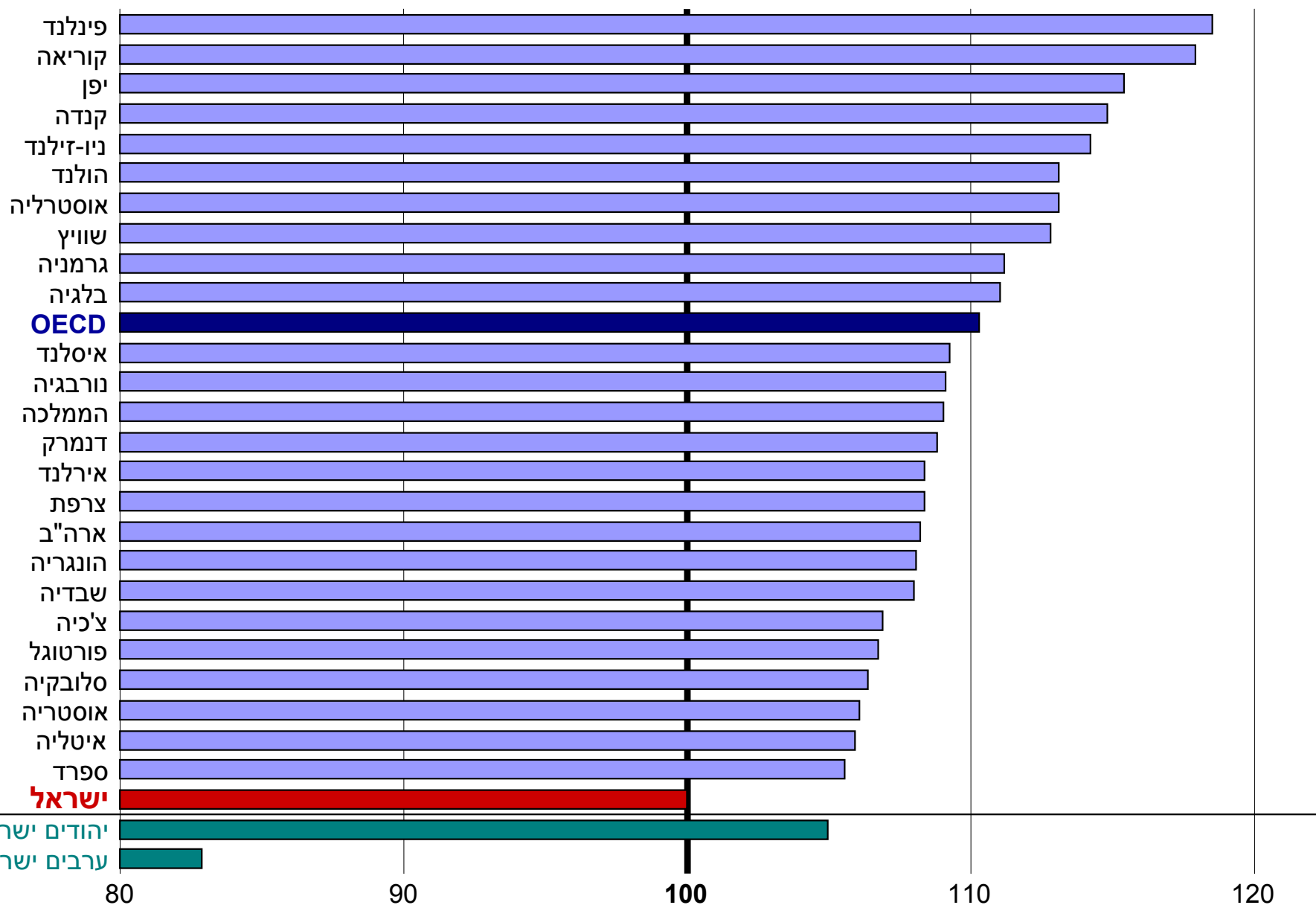
שכירים במשרה מלאה, 1998-2009

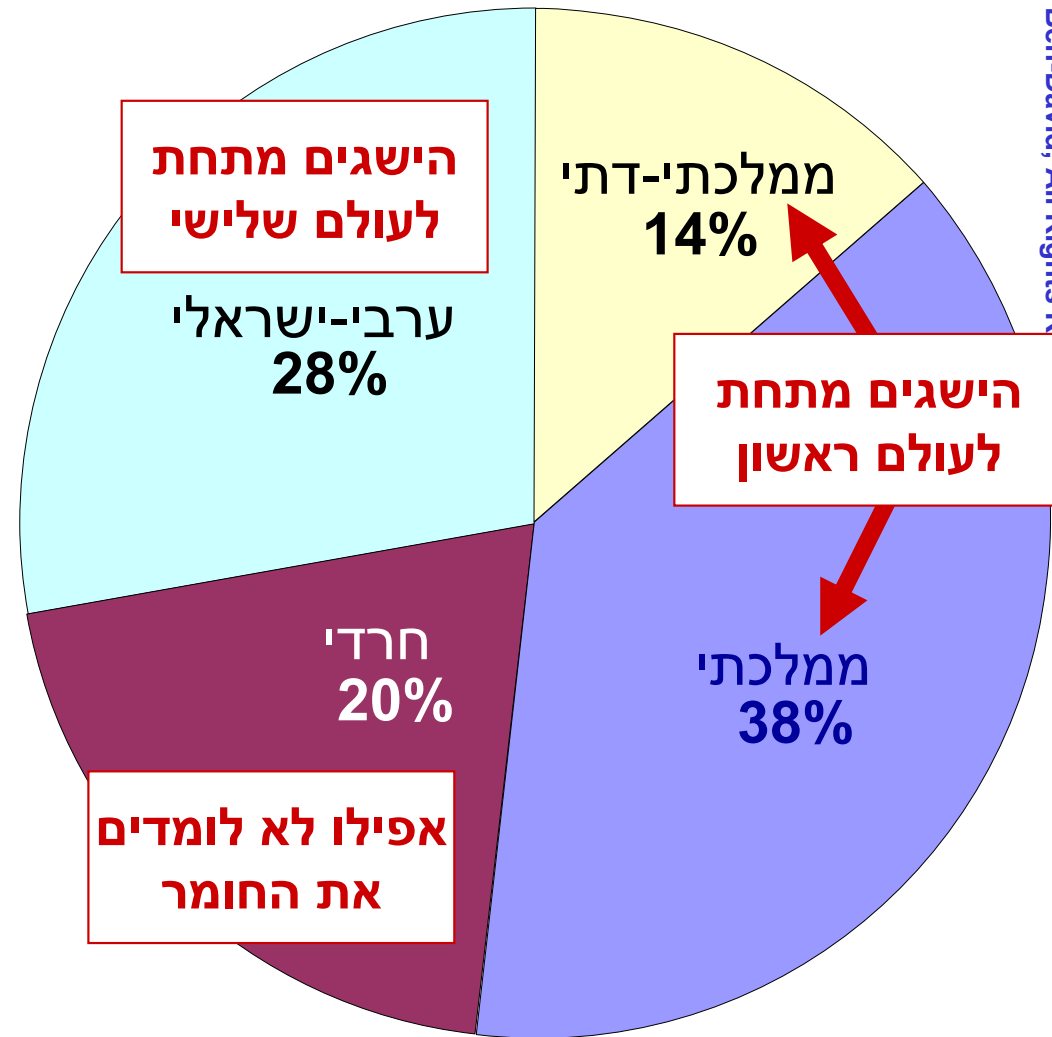
רמה כללית של החינוך

ממוצעים ארציים ב-25 מדינות OECD יחסית לישראל במבחני PISA 2009*

ישראל, לא כולל חרדים** = 100 (בסיס)

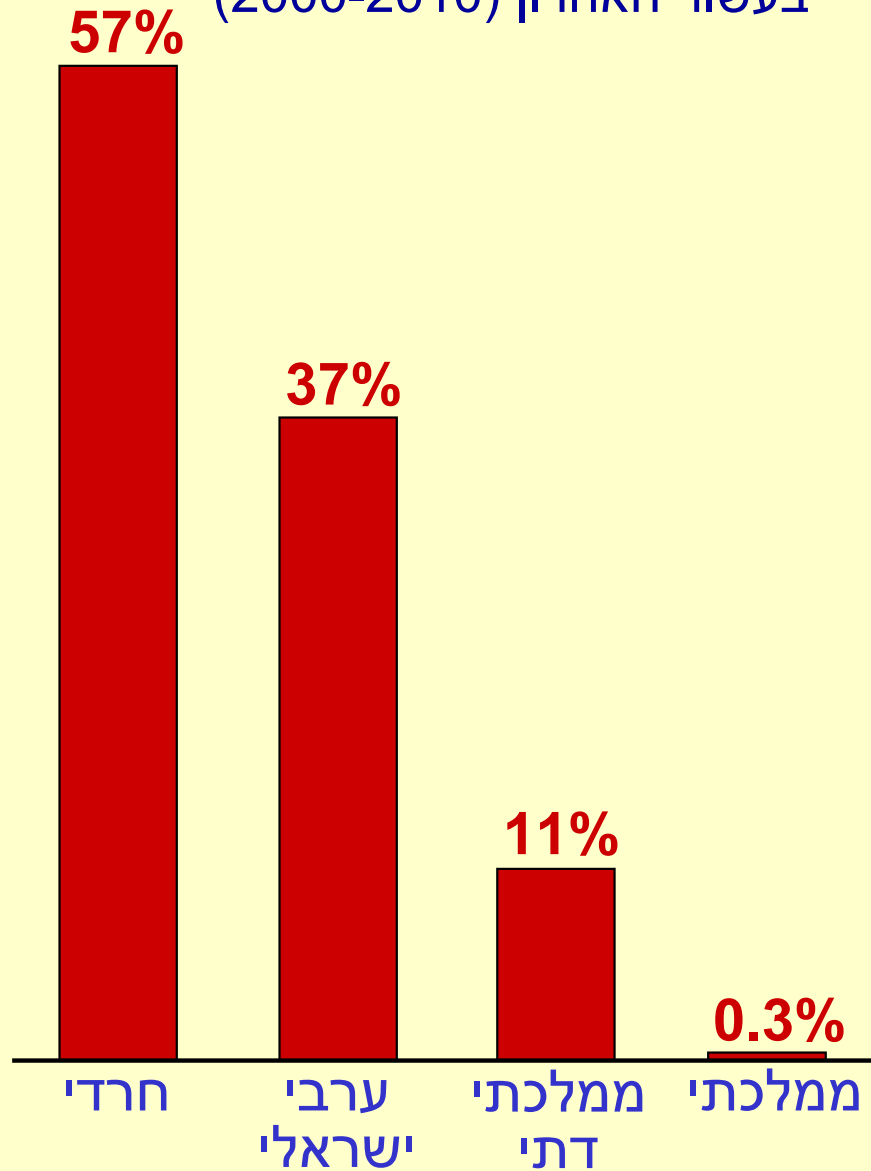

התפלגות תלמידים במערכת החינוך היסודית, 2010

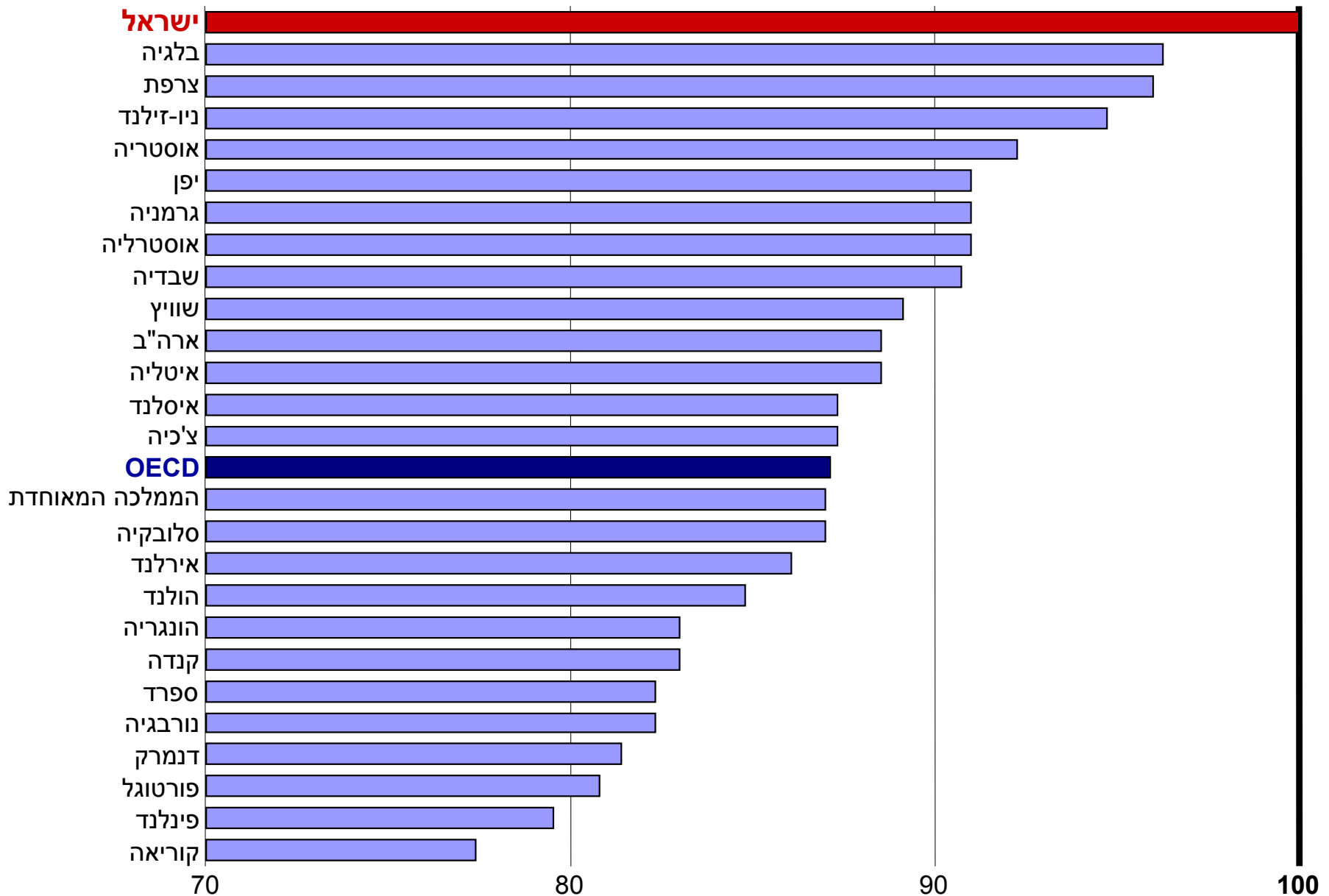
גידול במספר התלמידים במערכת החינוך היסודית

בעשור האחרון (2000-2010)

פערים בחינוך

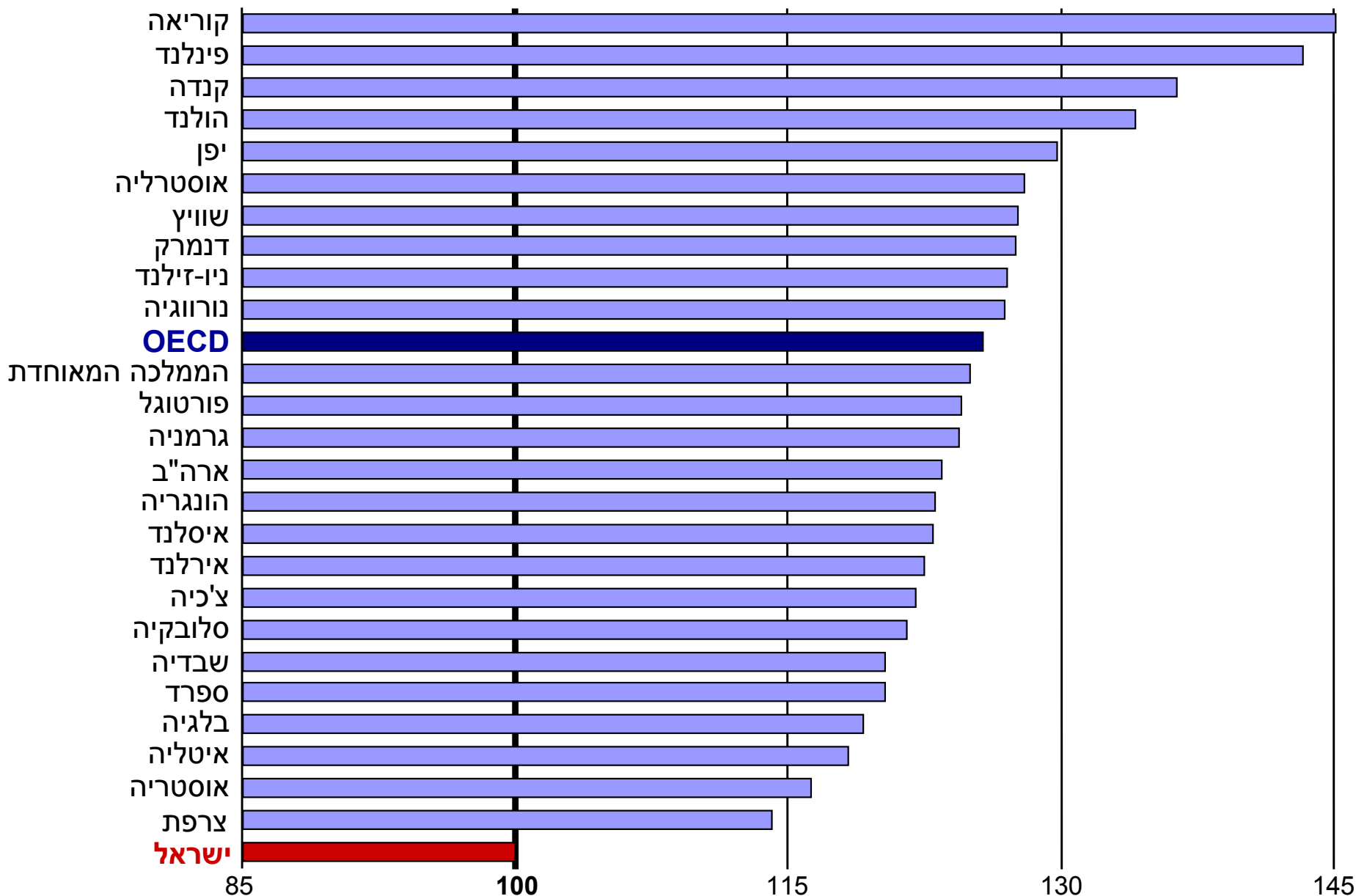
סטיות תקן בתוך 25 מדינות OECD יחסית לישראל במבחני PISA 2009*
ישראל, לא כולל חרדים = 100 (בסיס)

השוואת התלמידים החלשים

ממוצעי ה-5% התחתונים ב-25 מדינות OECD יחסית לישראל במבחני PISA 2009*

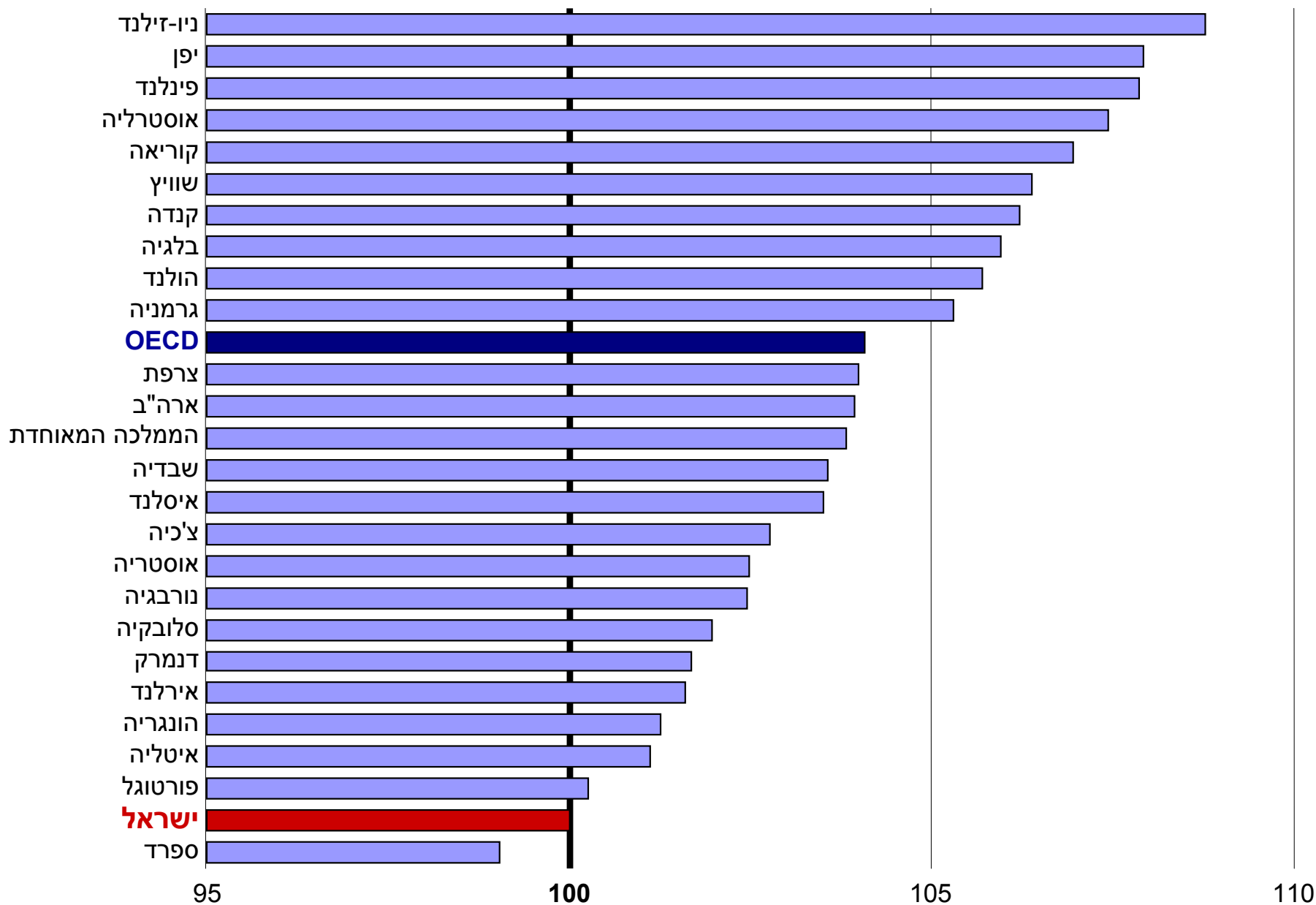
ישראל, לא כולל חרדים = 100 (בסיס)

השוואת התלמידים המצטיינים

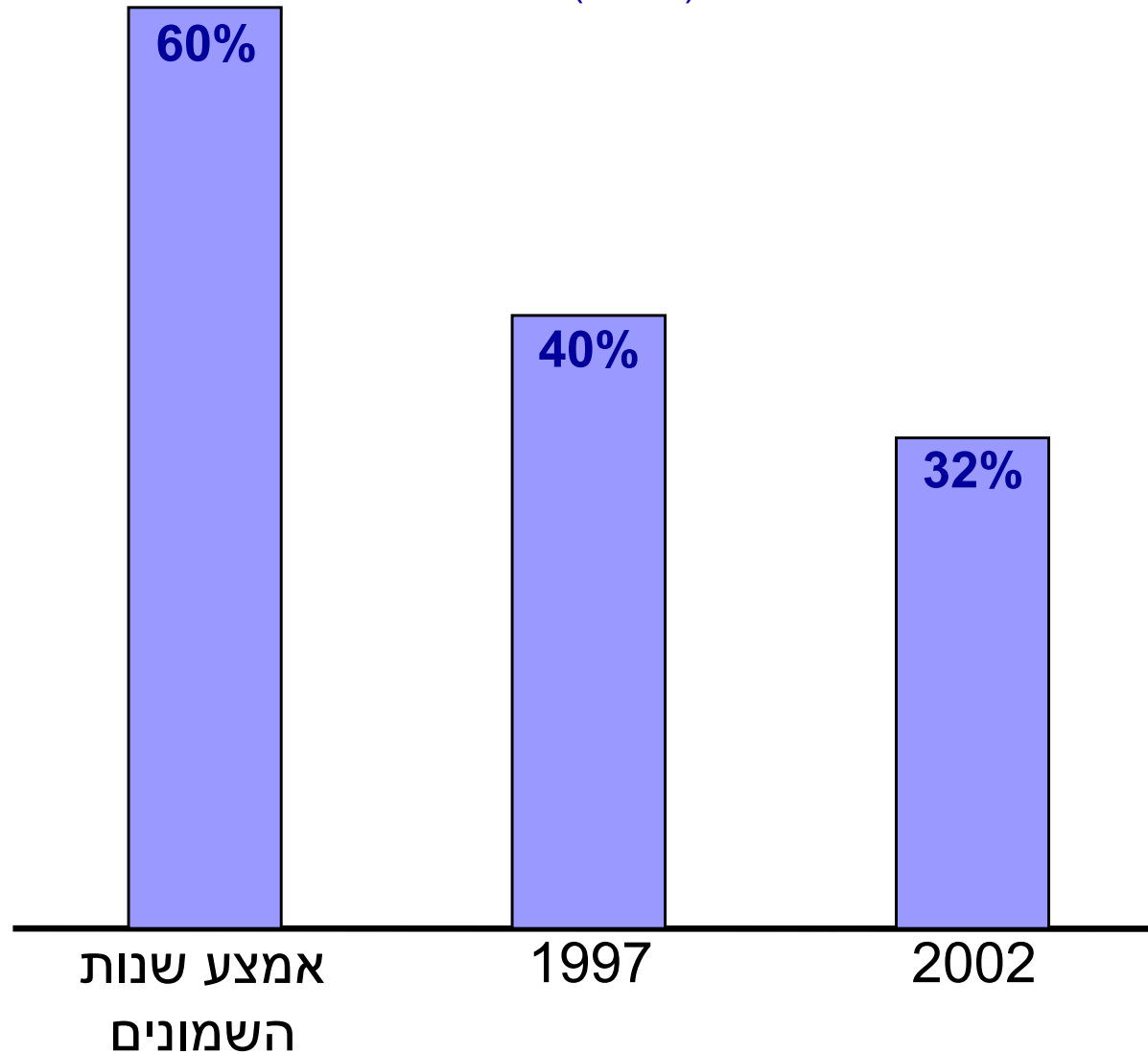
ממוצעי ה-5% העליונים ב-25 מדינות OECD יחסית לישראל במבחני PISA 2009*

ישראל, לא כולל חרדים = 100 (בסיס)

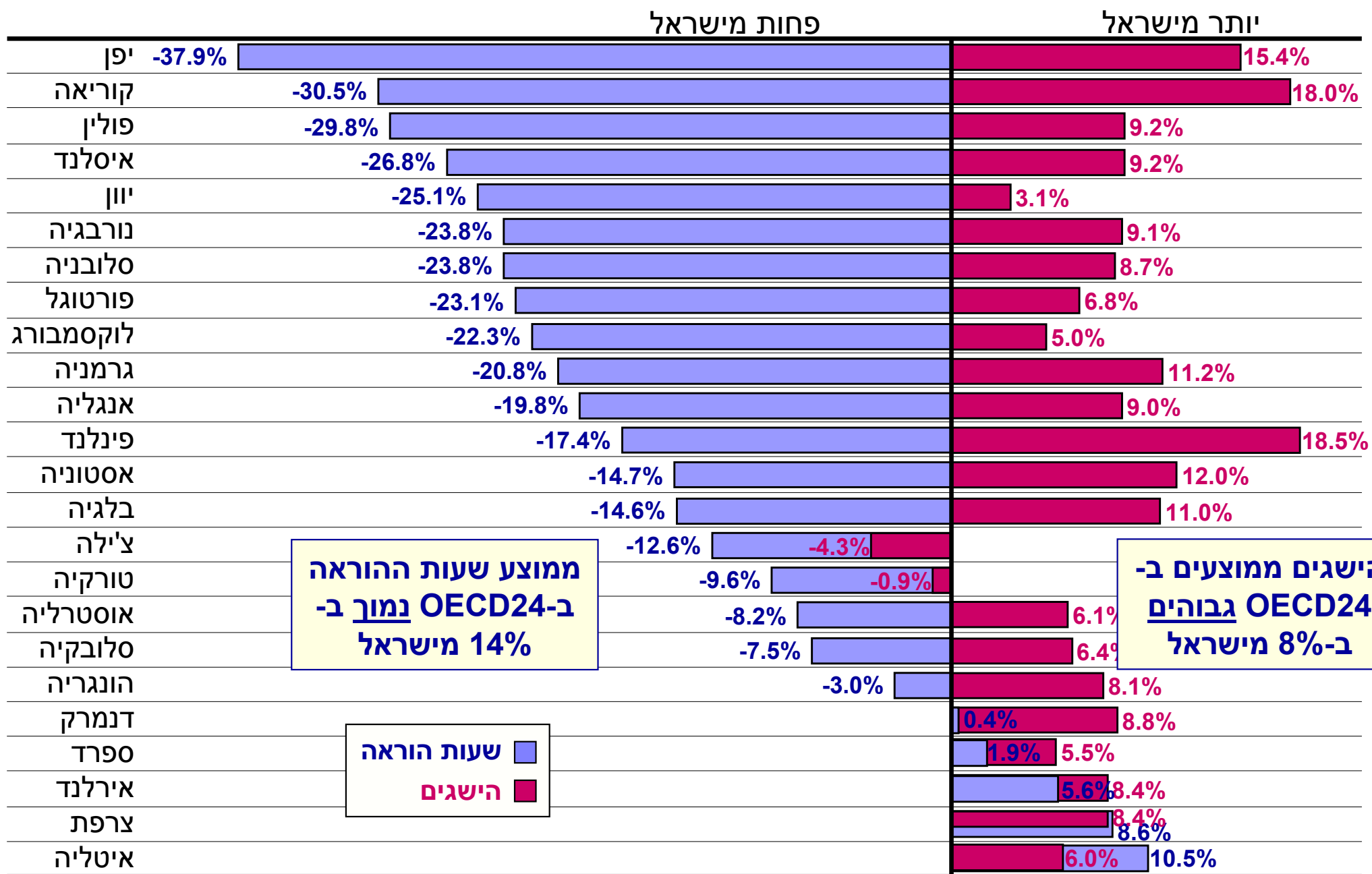
אחוז ילידי ישראל שעברו ברמה מספקת את מבחני הקריאה בצה"ל

(רמה 9)

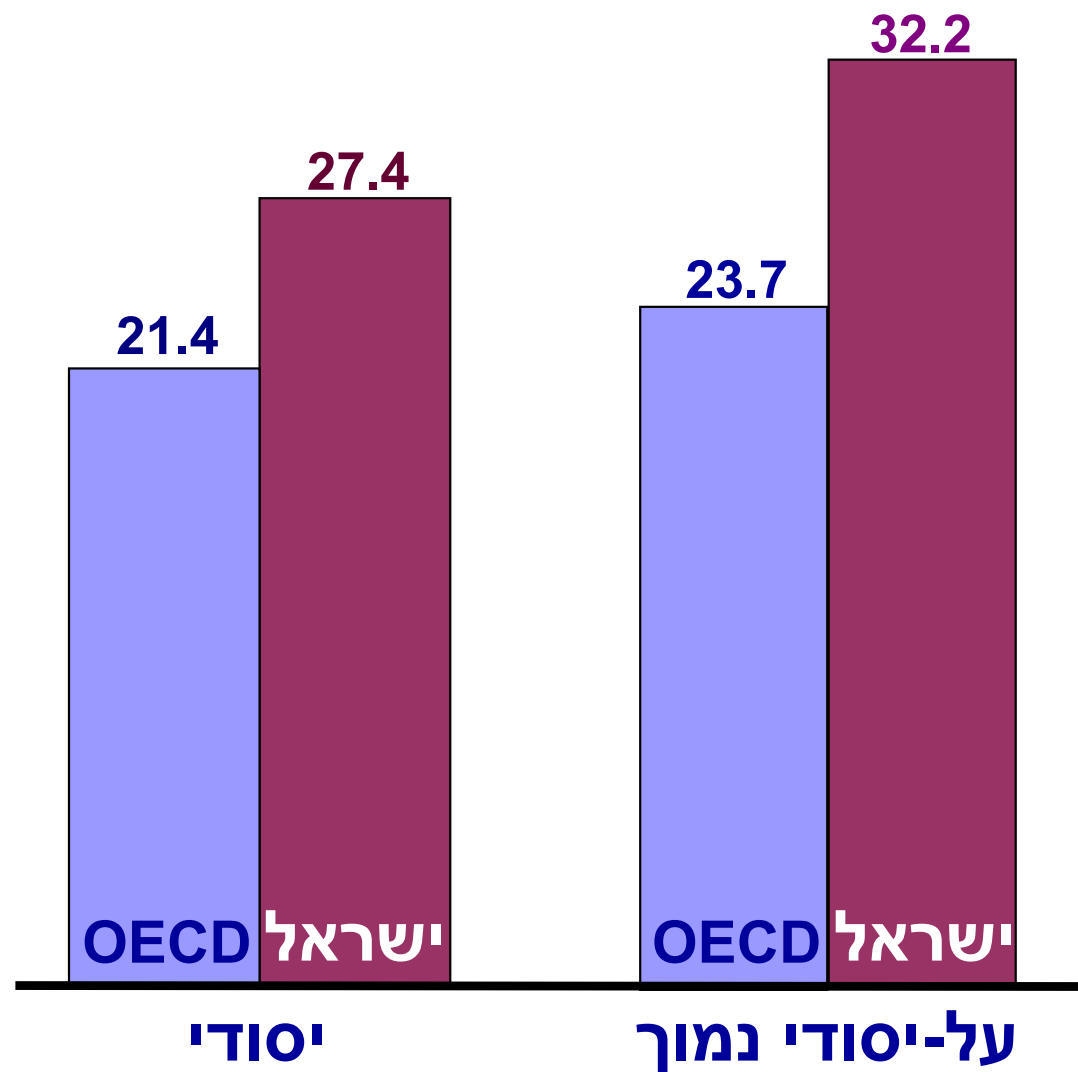
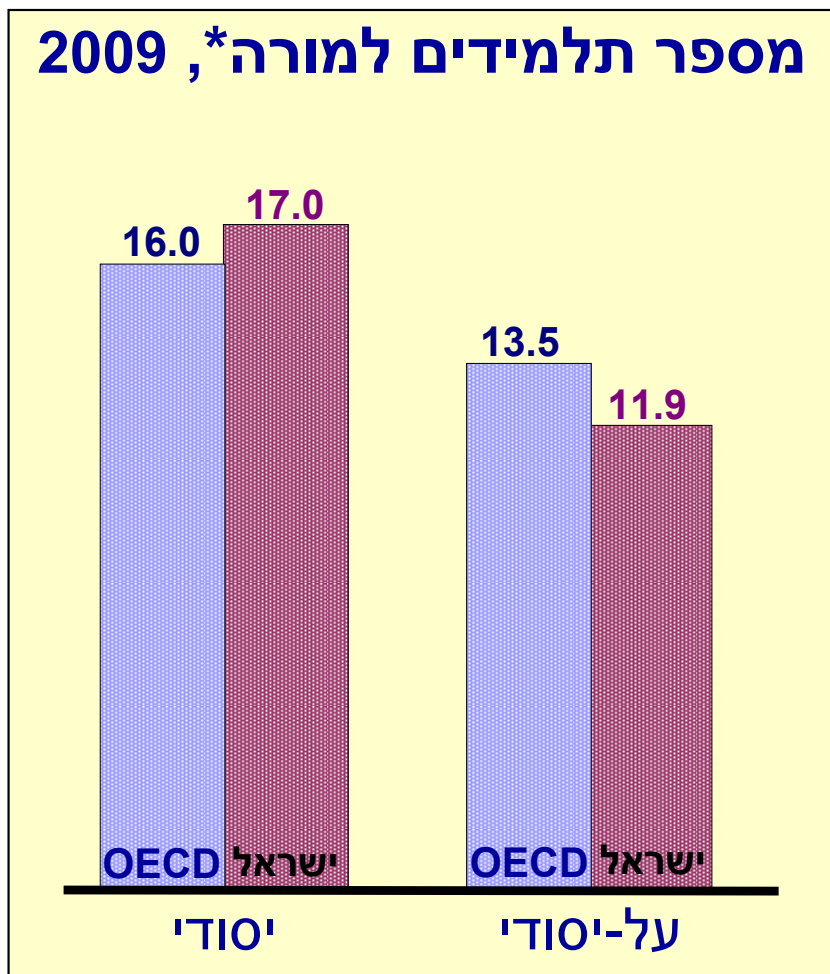

שעות הוראה מול הישגים*

24 מדינות OECD לעומת ישראל

מספר תלמידים בכיתה, 2009

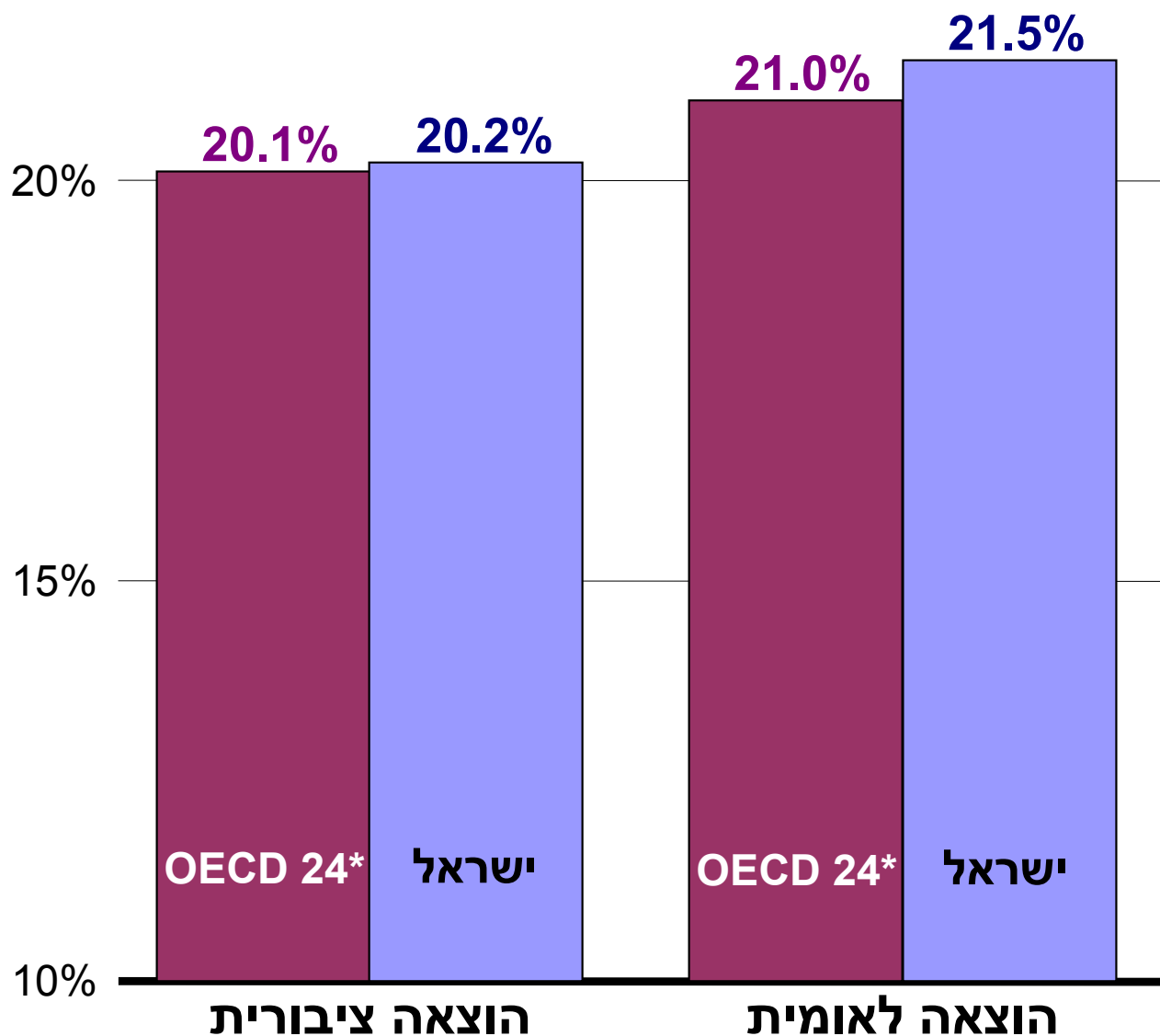

$$\frac{\left[\frac{\text{הוצאה לחינוך}}{\text{תלמידים}} \right]}{\left[\frac{\text{תוצר}}{\text{אוכלוסיה}} \right]} = \frac{\left[\frac{\text{הוצאה לחינוך}}{\text{תוצר}} \right]}{\left[\frac{\text{תלמידים}}{\text{אוכלוסיה}} \right]}$$

$$\frac{\text{הוצאה לתלמיד}}{\text{תוצר לנפש}} =$$

הוצאה לחינוך יסודי

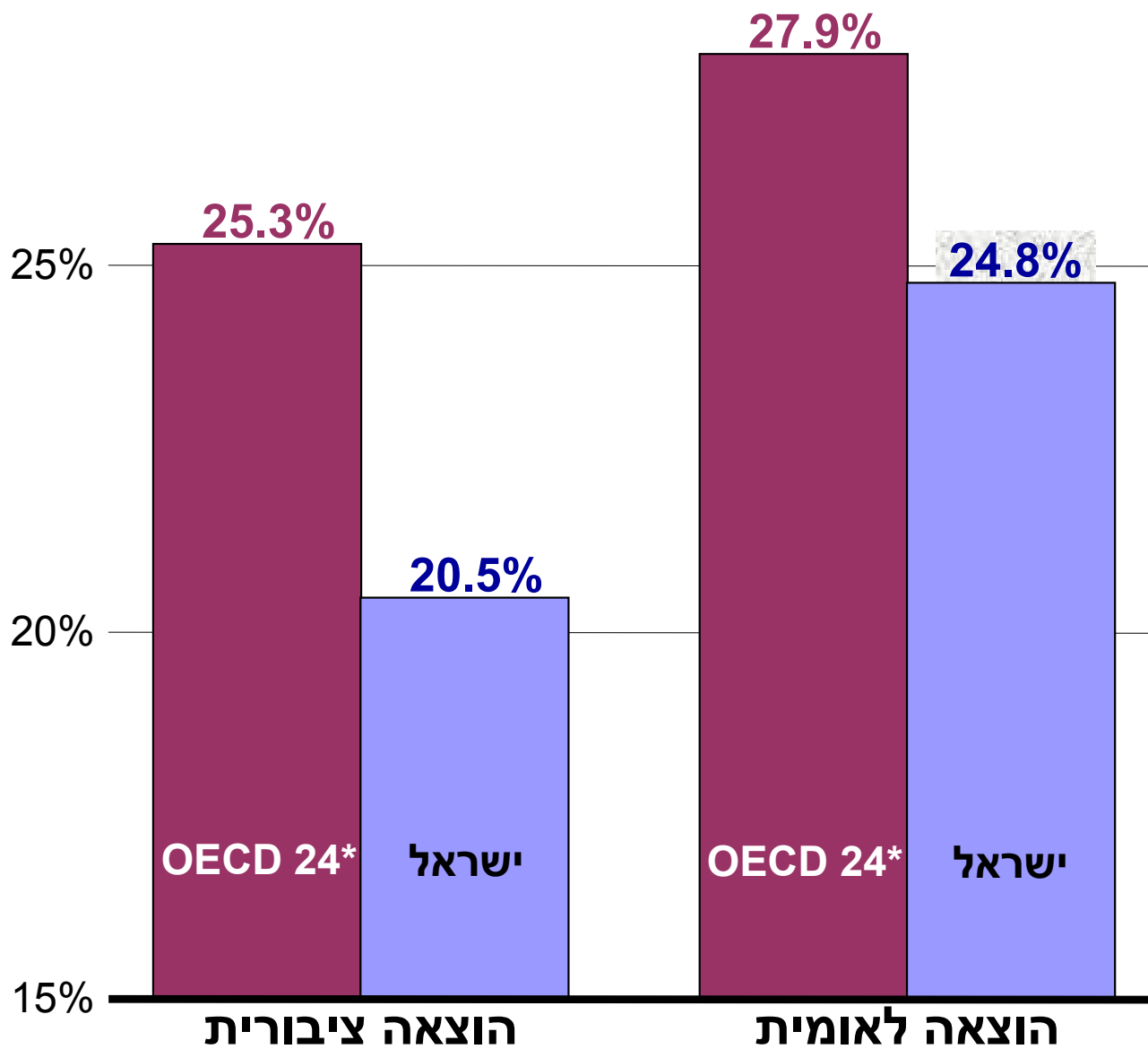
הוצאה לתלמיד כאחוז מהתוצר לנפש, 2006

* אוסטריה, אוסטרליה, איטליה, איסלנד, אירלנד, ארה"ב, בלגיה, גרמניה, דנמרק, הונגריה, הממלכה המאוחדת, יוון, יפן, נורבגיה, ניו-זילנד, ספרד, פורטוגל, פינלנד, צ'כיה, צרפת, קוריאה, קנדה, שבדיה, שווייץ

הוצאה לחינוך על-יסודי

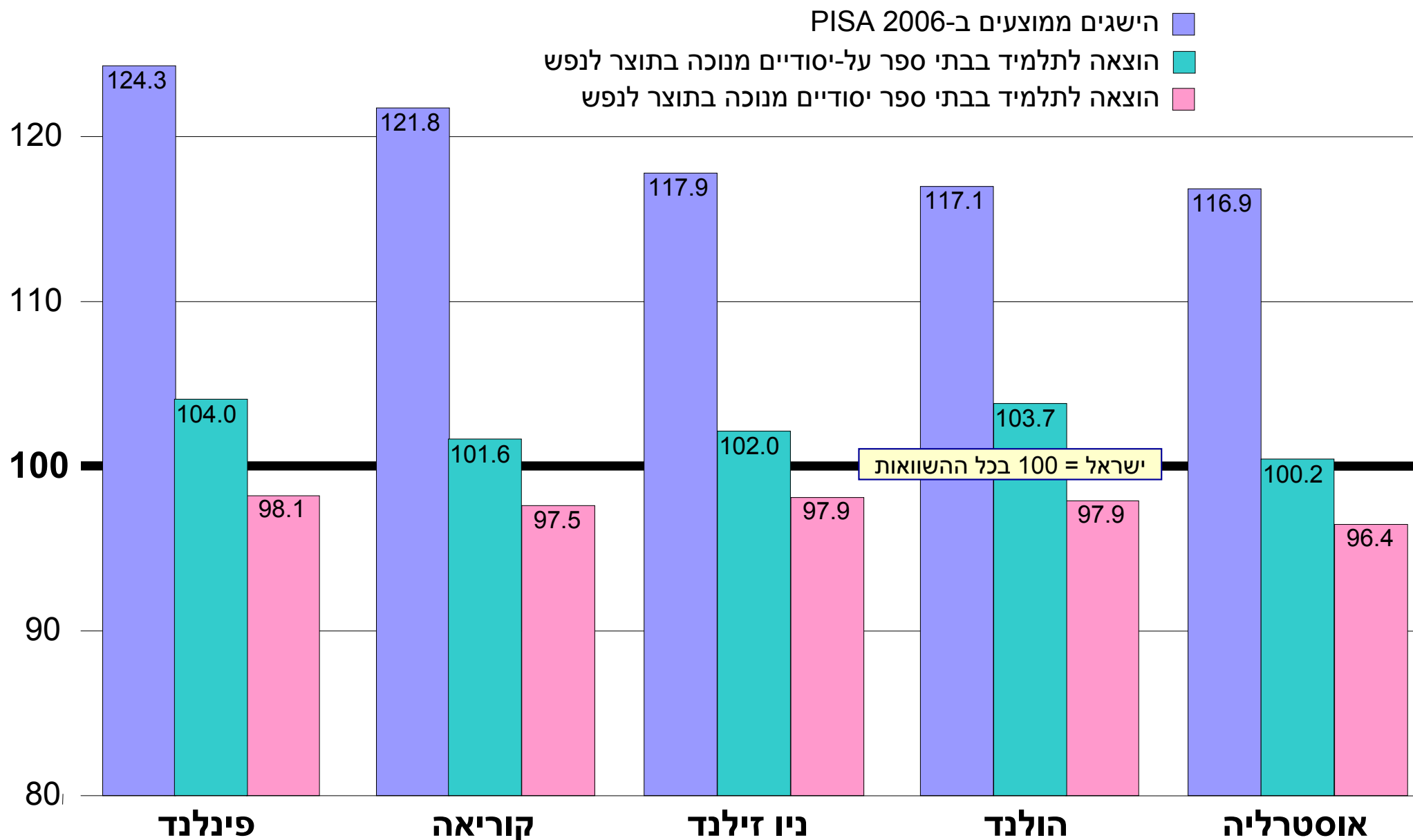
הוצאה לתלמיד כאחוז מהתוצר לנפש, 2006

* אוסטריה, אוסטרליה, איטליה, איסלנד, אירלנד, ארה"ב, בלגיה, גרמניה, דנמרק, הונגריה, הממלכה המאוחדת, יוון, יפן, נורבגיה, ניו-זילנד, ספרד, פורטוגל, פינלנד, צ'כיה, צרפת, קוריאה, קנדה, שבדיה, שווייץ

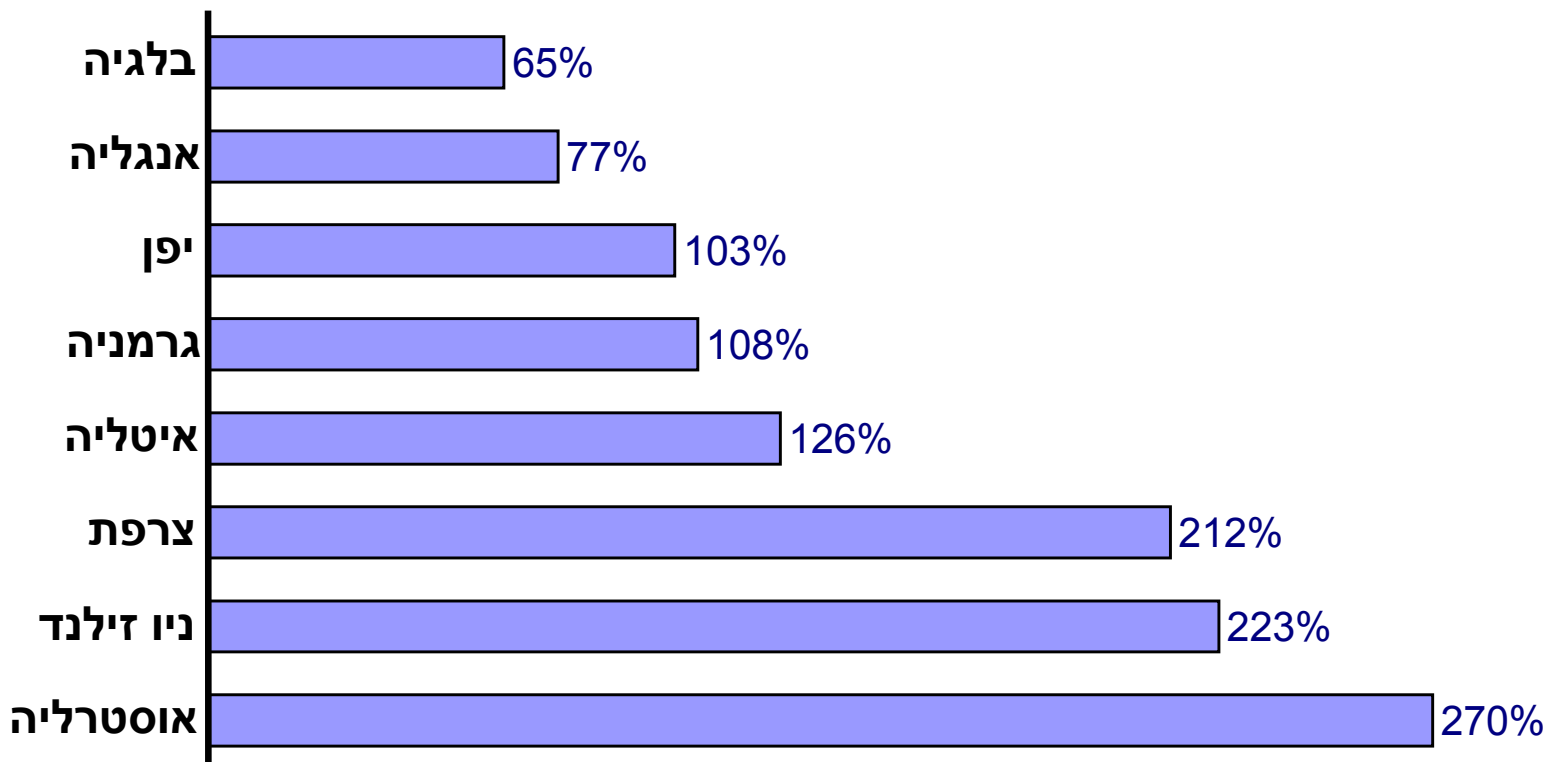
הישגים מול הוצאה ציבורית בחינוך

השוואת ישראל ל-5 המדינות בעלות ההישגים הגבוהים ב-PISA 2006

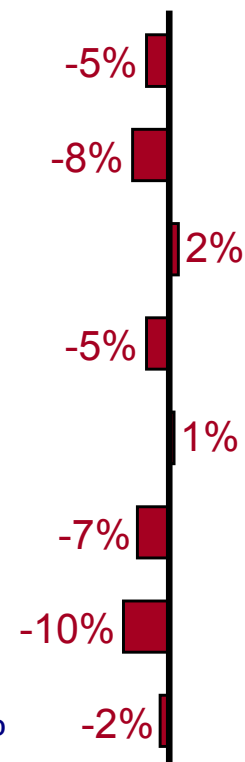

הוצאות ותוצאות בחינוך ב-OECD

גידול ריאלי בהוצאות לתלמיד
(1970-1994)

שינוי בהישגי התלמידים*
(1970-1994)

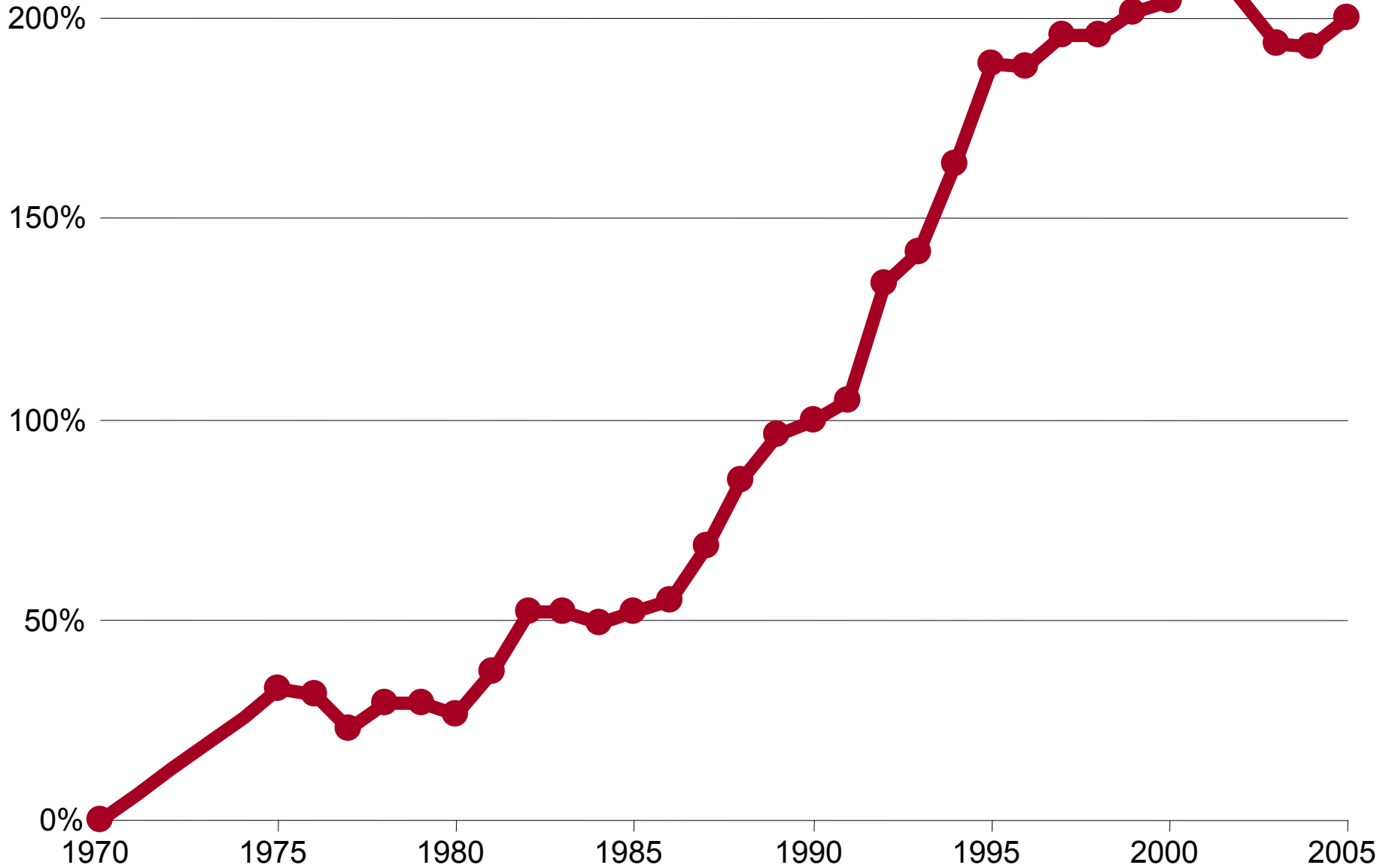

תשתית תחבורה

הצפיפות על הכבישים, 1970-2005

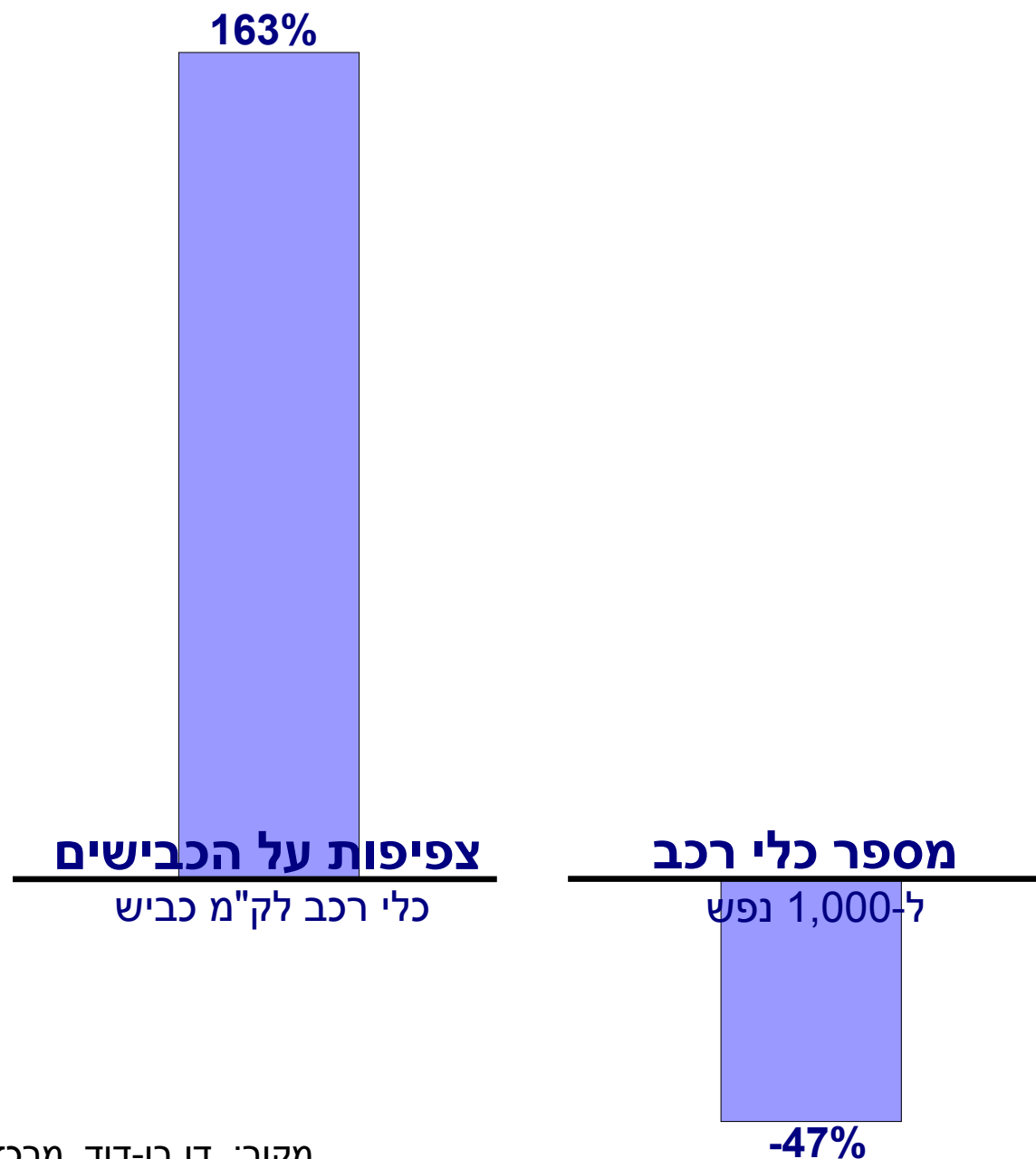
קילומטראז' מתוקנן* לשטח כביש

שינויים מצטטרים מ-1970, באחוזים

מצב על הכבישים

ישראל לעומת ממוצע ה-OECD, 2008

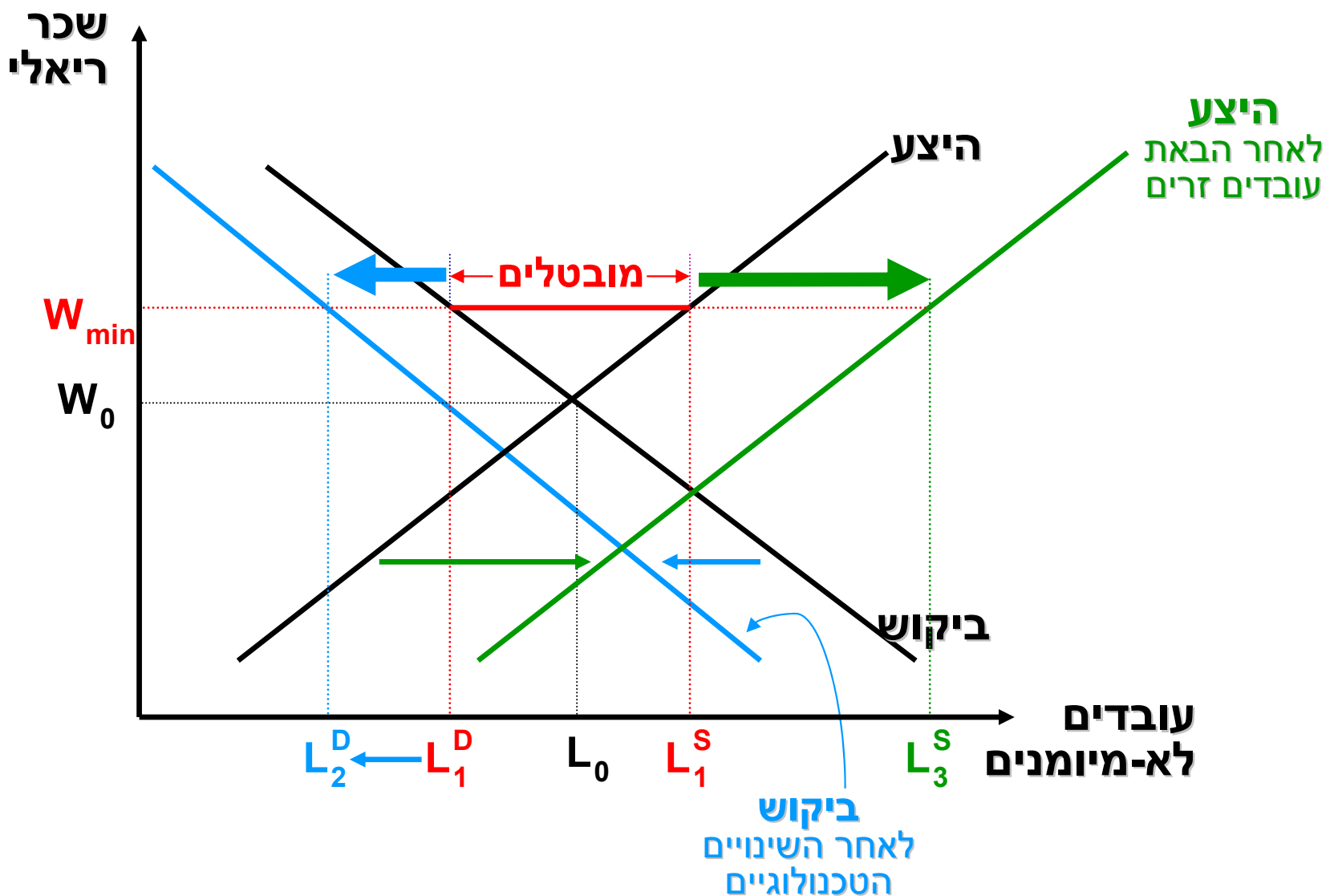
מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל-אביב
נתונים מהבנק העולמי

* ממוצע של 22 מדינות OECD.

עובדים

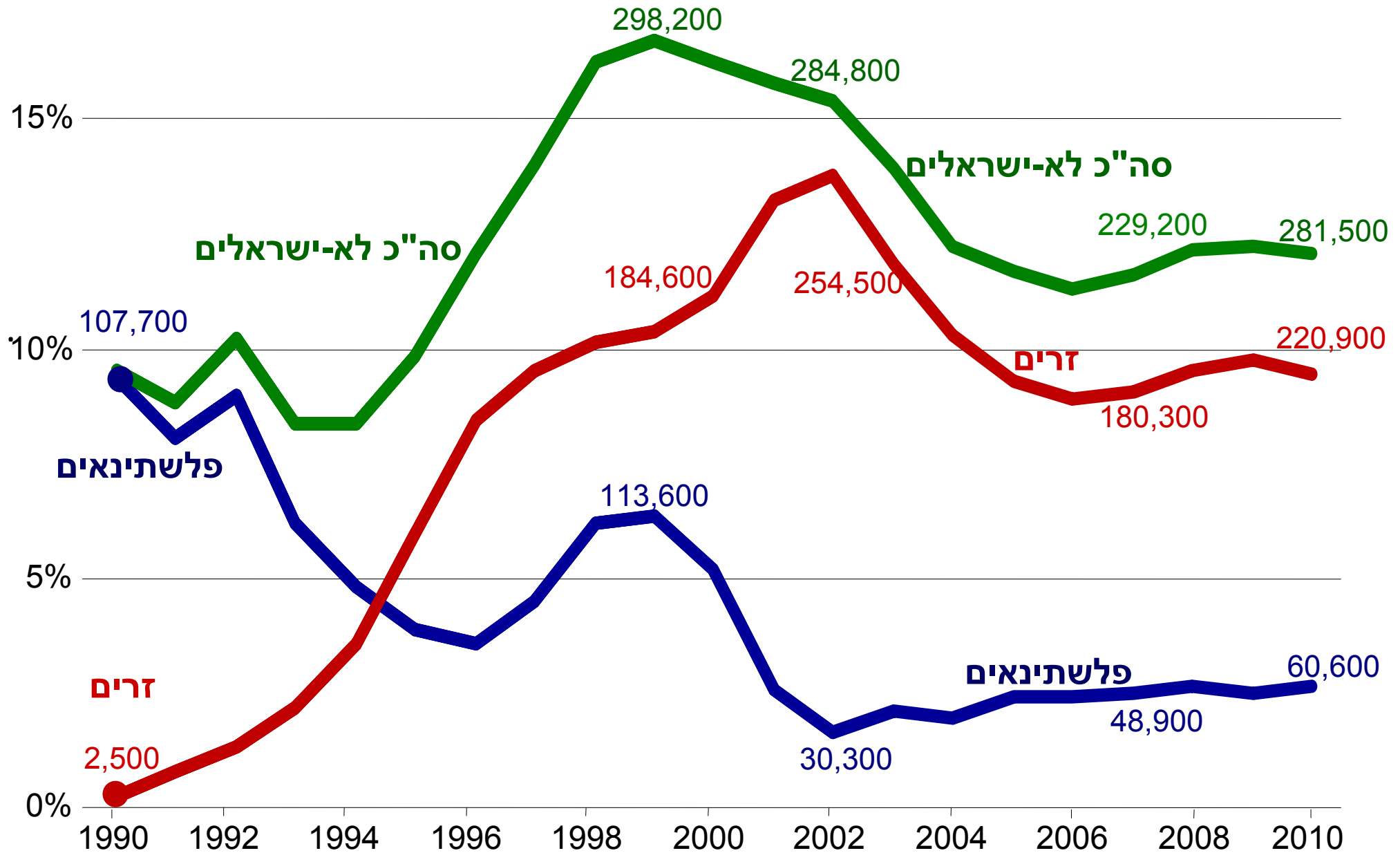
זרים

השפעת העובדים הזרים על שוק העובדים הלא-מיומנים בישראל

עובדים לא-ישראלים, *1990-2010

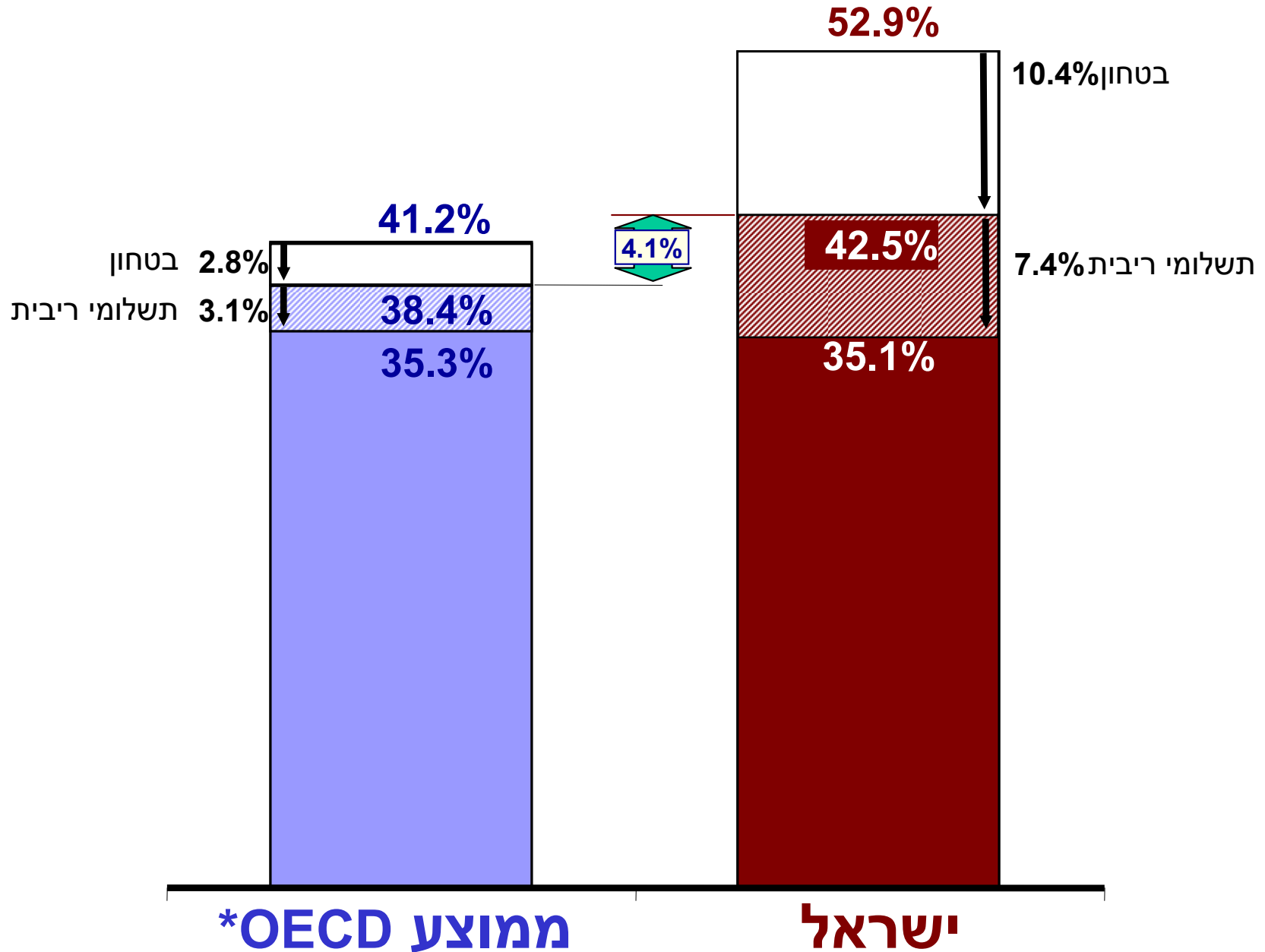
כאחוז מהעובדים בסקטור העסקי

תקציב

סך ההוצאה הציבורית, 1985-2004

כאחוז מהתוצר המקומי הגולמי

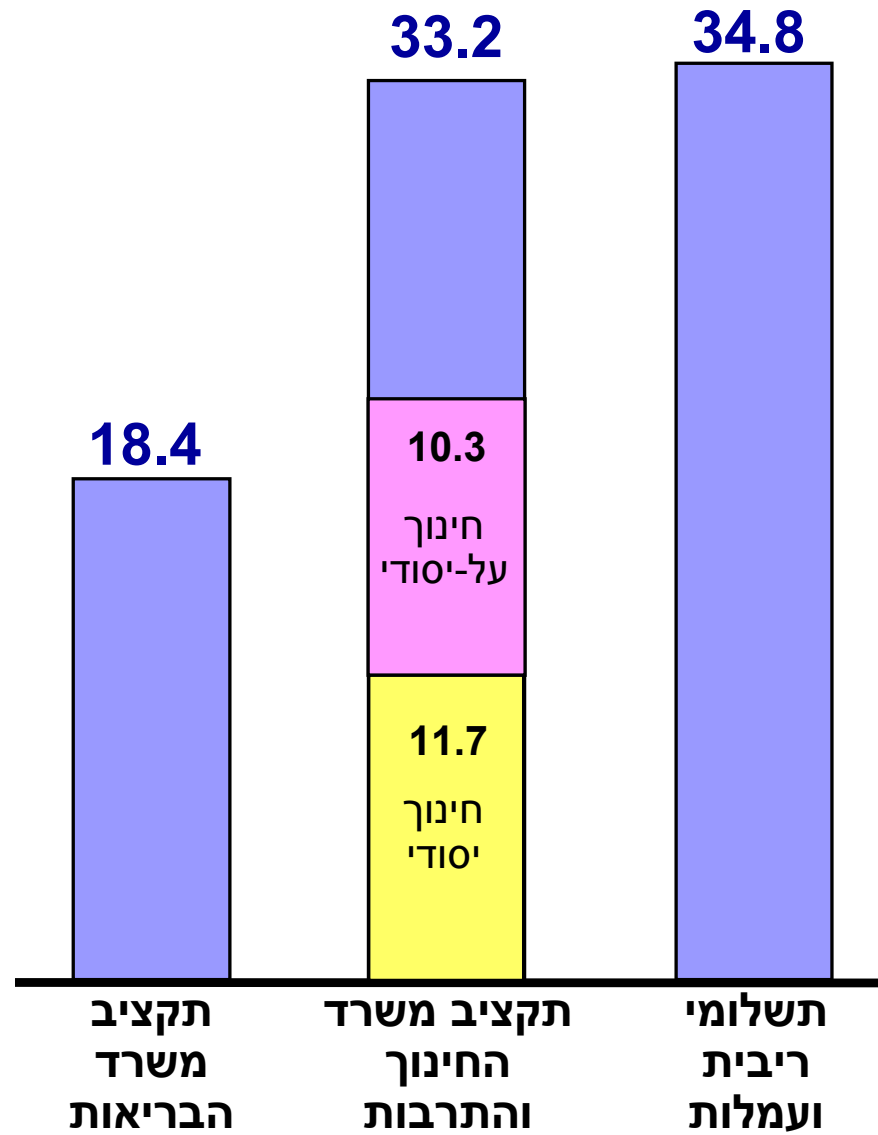

מקור: דן בן-דוד, דו"ח מצב המדינה 2009, מרכז טאוב (מעודכן)
 עיבוד נתוני בנק ישראל, הלמ"ס, וה-OECD

* 23 המדינות שעבורן מפרסם
 ה-OECD נתוני הוצאה וריבית.

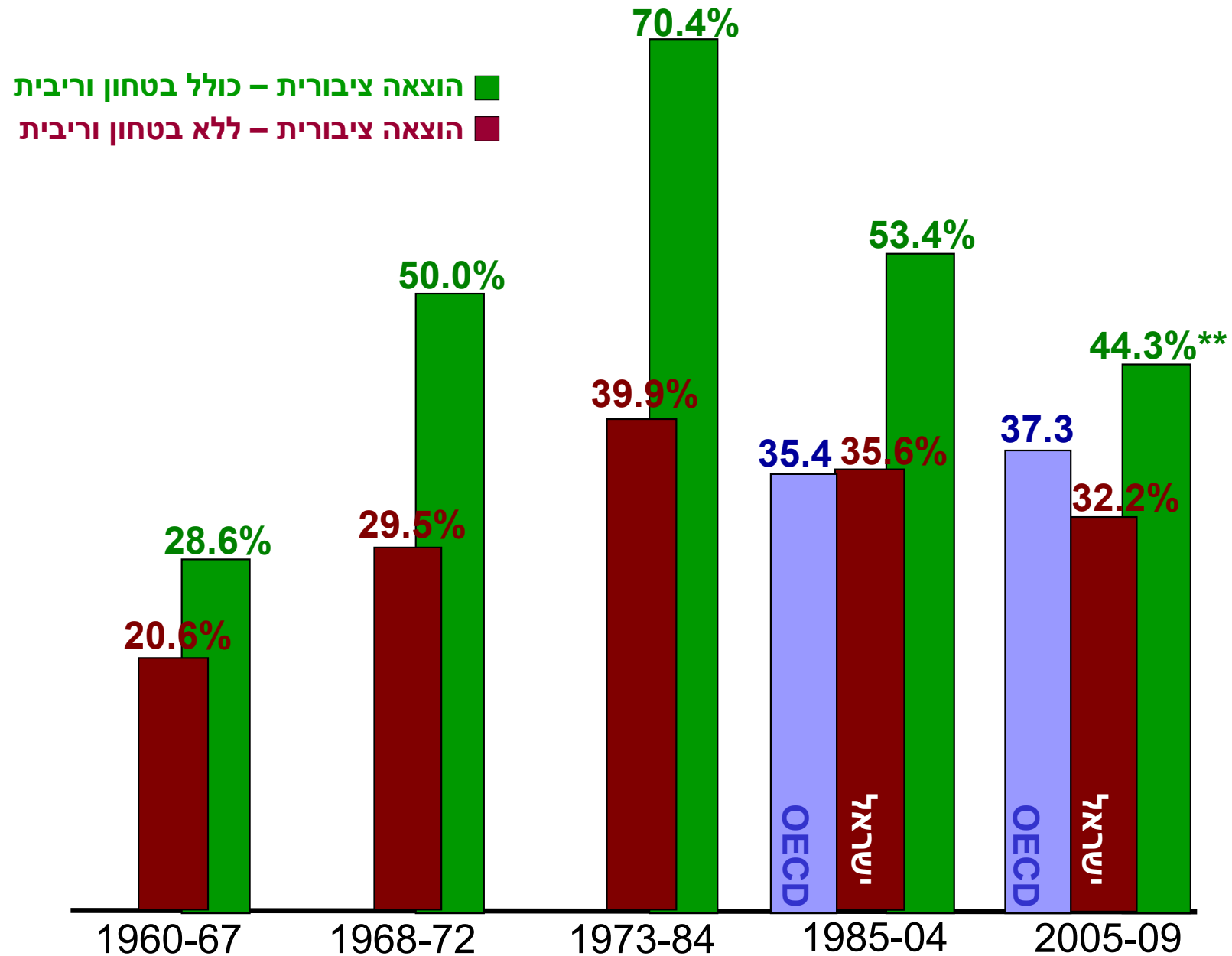
תקציב המדינה*, 2010

במיליארדי ש"ח

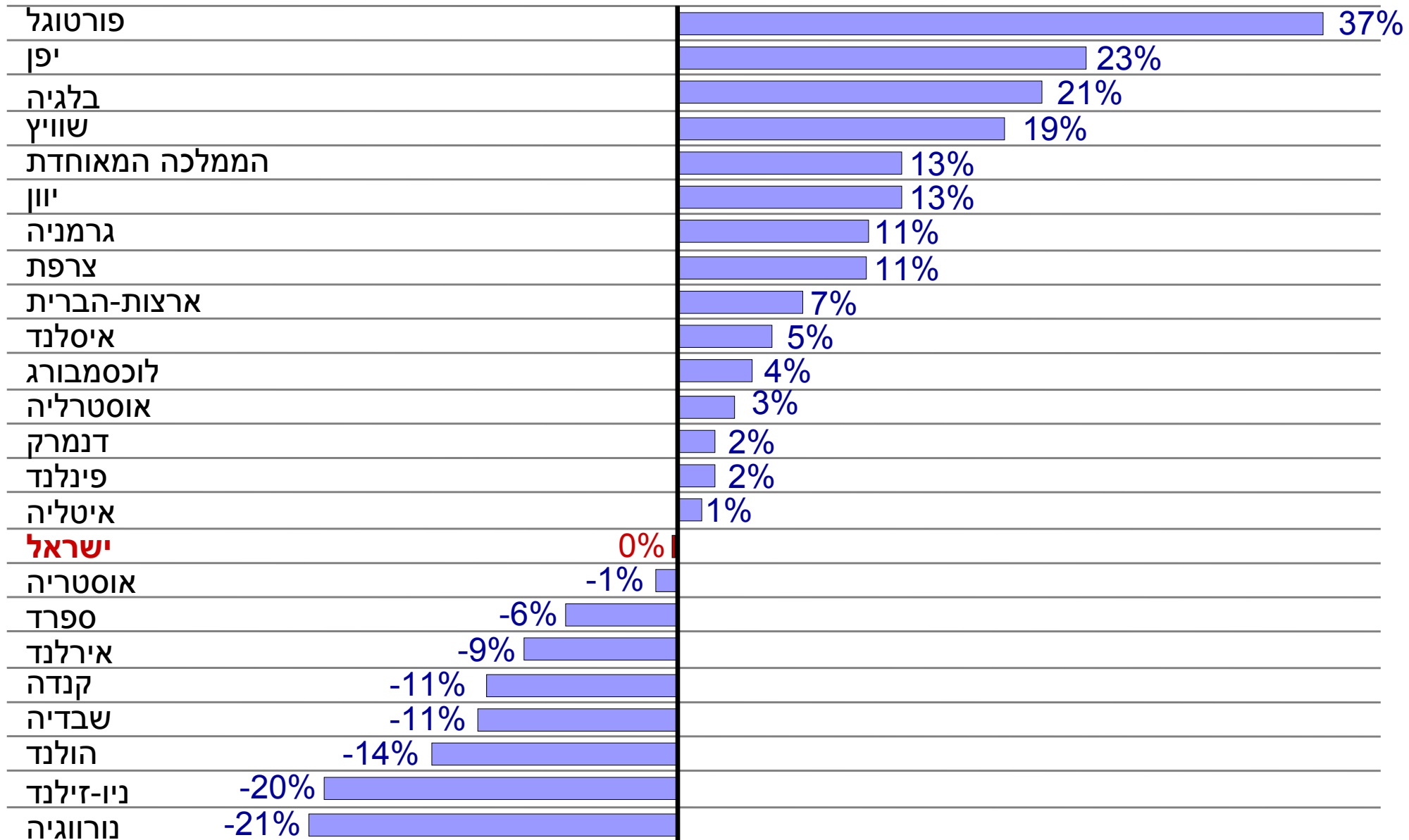
סך ההוצאה הציבורית, 1960-2009

כאחוז מהתוצר המקומי הגולמי

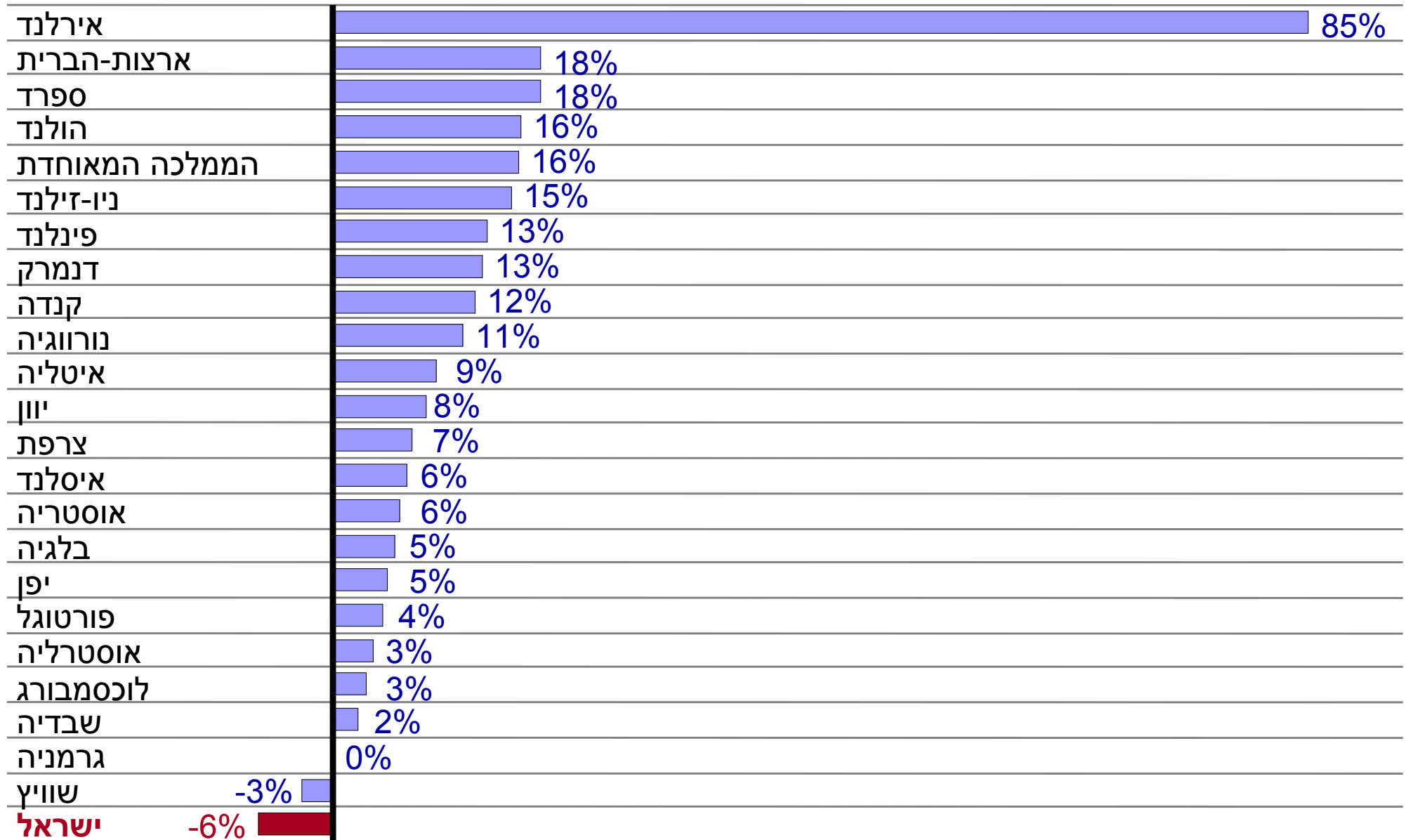
השינוי בהוצאה הציבורית האזרחית, 1990-2005

ללא הוצאות ביטחון ותשלומי ריבית, כאחוז מתמ"ג*

השינוי בהוצאה הציבורית האזרחית, 2005-2010

ללא הוצאות ביטחון ותשלומי ריבית, כאחוז מתמ"ג*

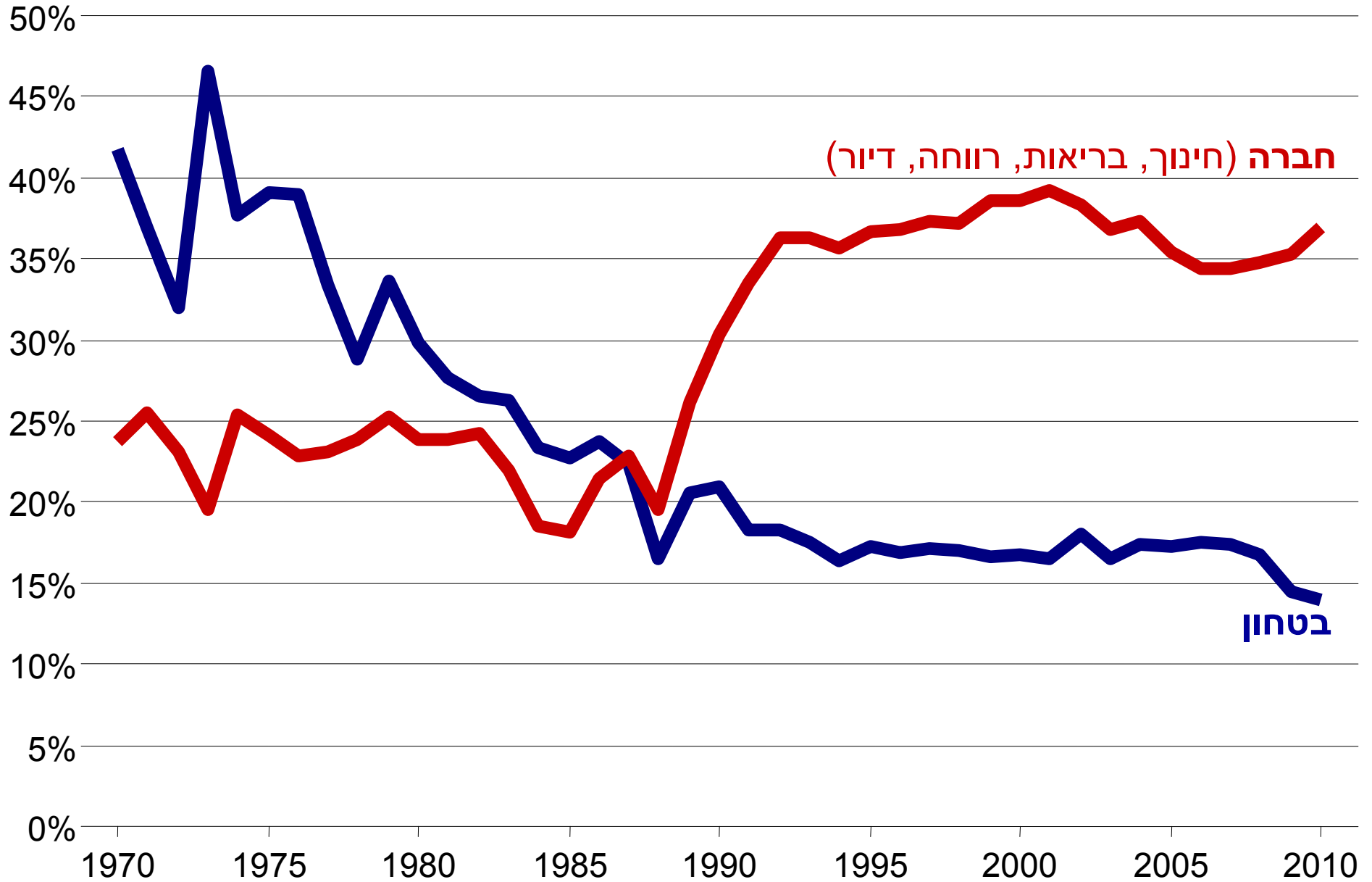

מקור: דן בן-דוד, דו"ח מצב המדינה 2010, מרכז טאוב נתונים מה-OECD, הבנק העולמי ובנק ישראל

* אומדן הוצאות הביטחון עבור מדינות OECD ב-2010 מבוסס על 2009.

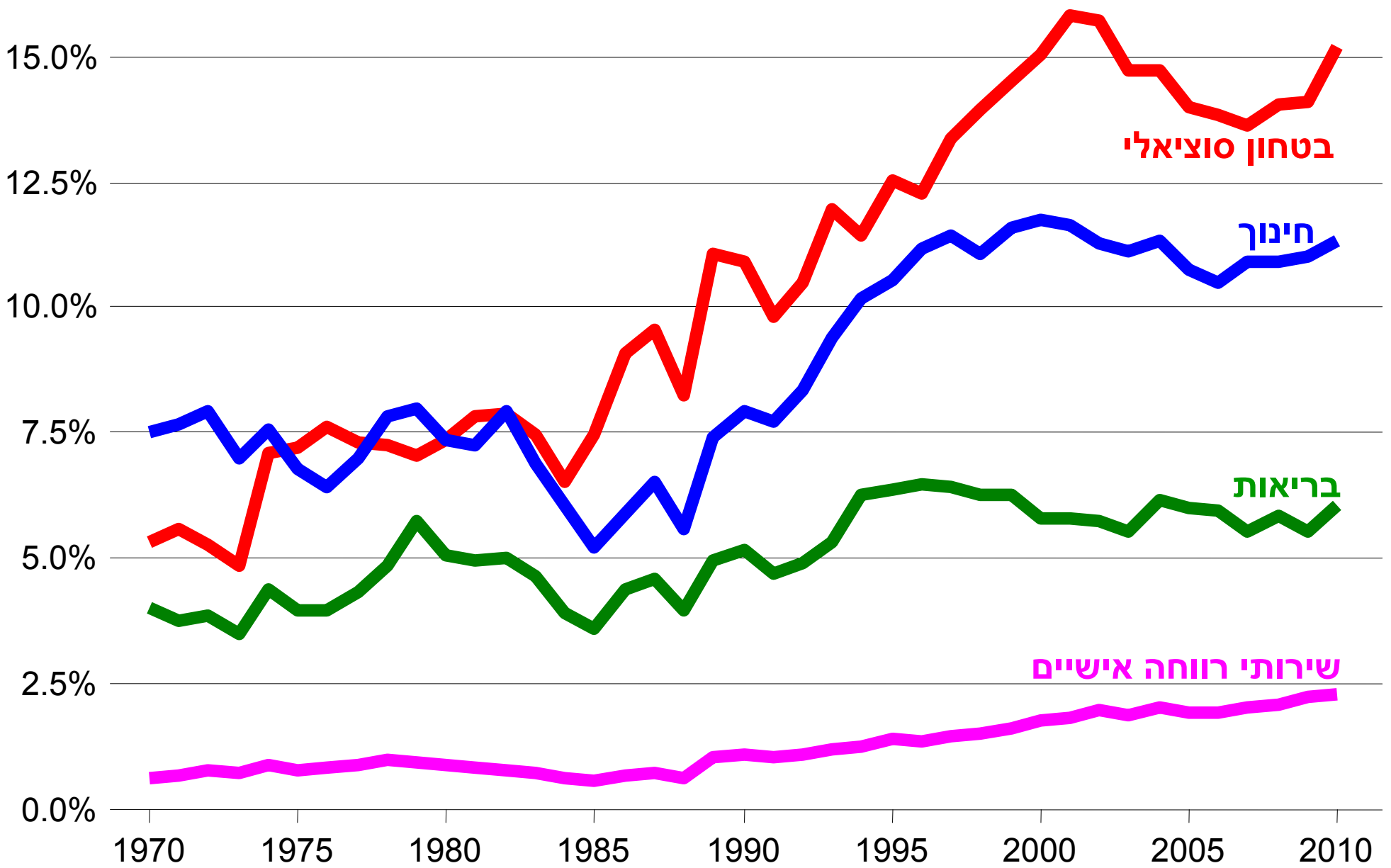
תקציבי בטחון וחברה, 1970-2010

כאחוז מתקציב המדינה

תקציבים חברתיים, 1970-2010

כאחוז מתקציב המדינה

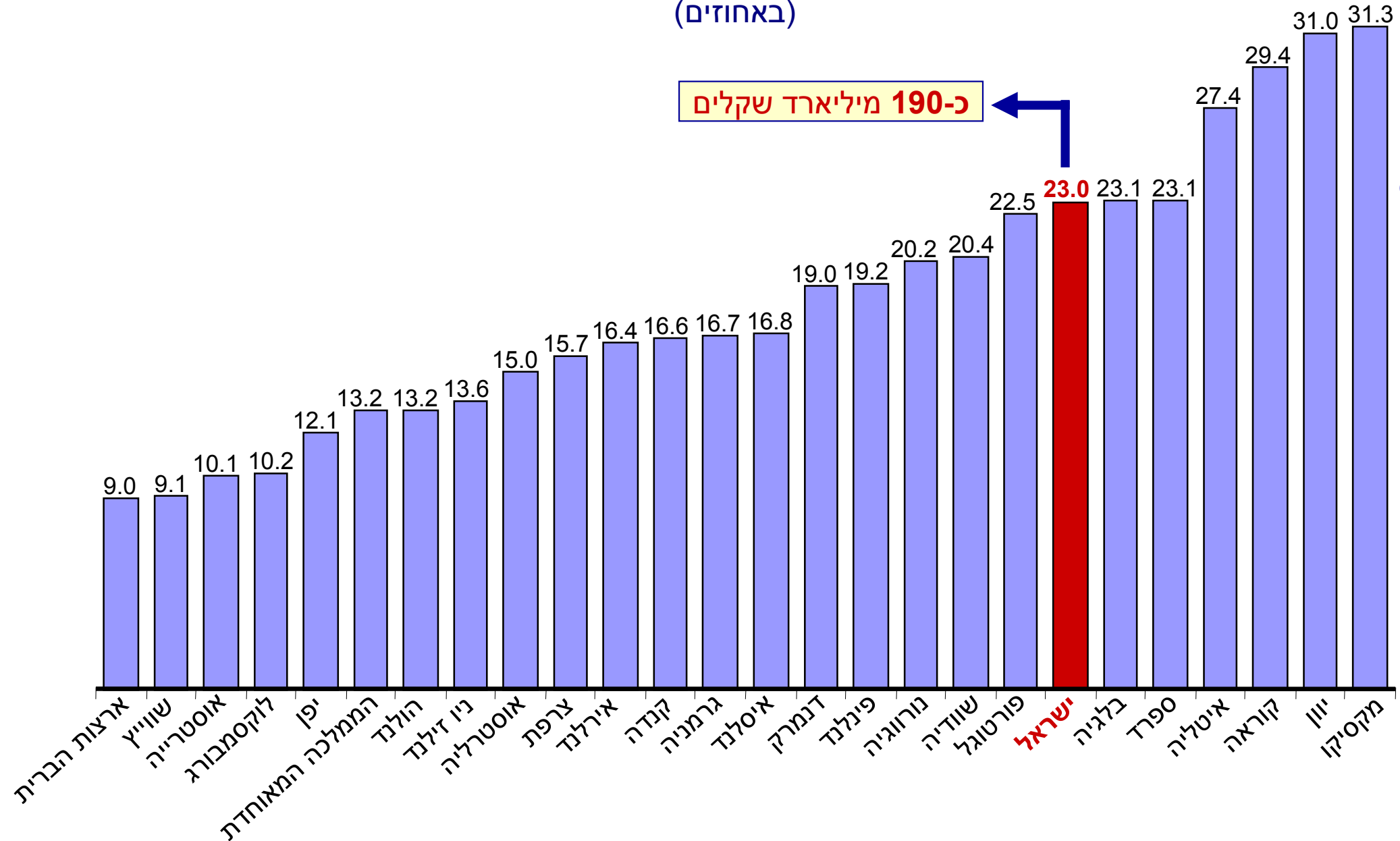

כלכלה שחורה כאחוז מהתמ"ג*

ישראל ו-25 מדינות OECD

(באחוזים)

כ-190 מיליארד שקלים

הצעת ראשי מרכז טאוב

סדר יום חדש לישראל

פרופ' ערן ישיב, כלכלן (עורך)
ראש תכנית מדיניות הכלכלה

פרופ' דן בן-דוד, כלכלן
מנהל המרכז

פרופ' דב צ'רניחובסקי, כלכלן
ראש תכנית מדיניות הבריאות

פרופ' איל קמחי, כלכלן
סגן מנהל וראש תכנית מדיניות שוק העבודה

פרופ' יוסי שביט, סוציולוג
ראש תכנית מדיניות החינוך

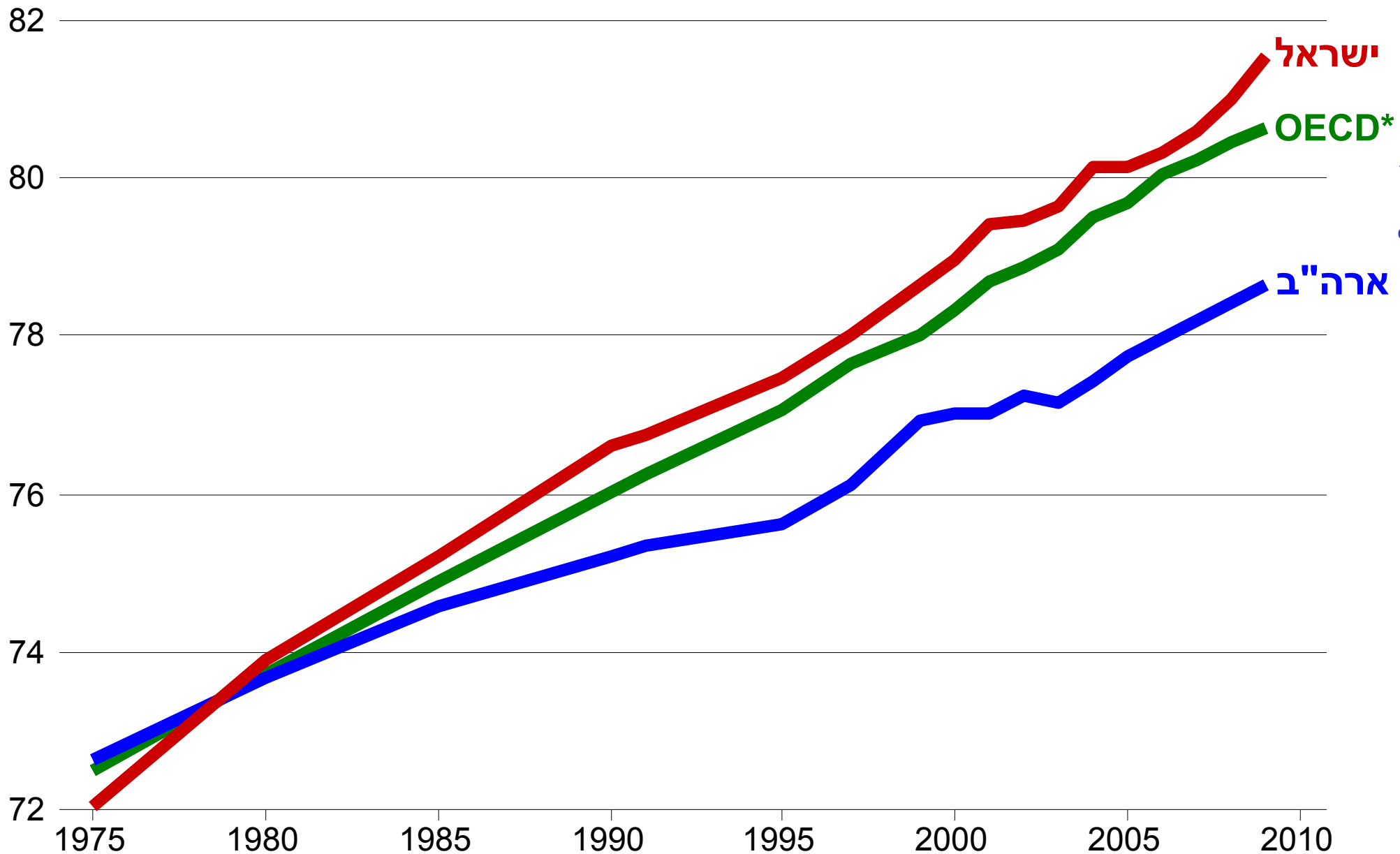
פרופ' מיכאל שלו, סוציולוג
ראש תכנית מדיניות הרווחה החברתית

טל: (02) 567-1818
info@taubcenter.org.il
<http://taubcenter.org.il>

הצד החיובי

תוחלת חיים

1975-2009

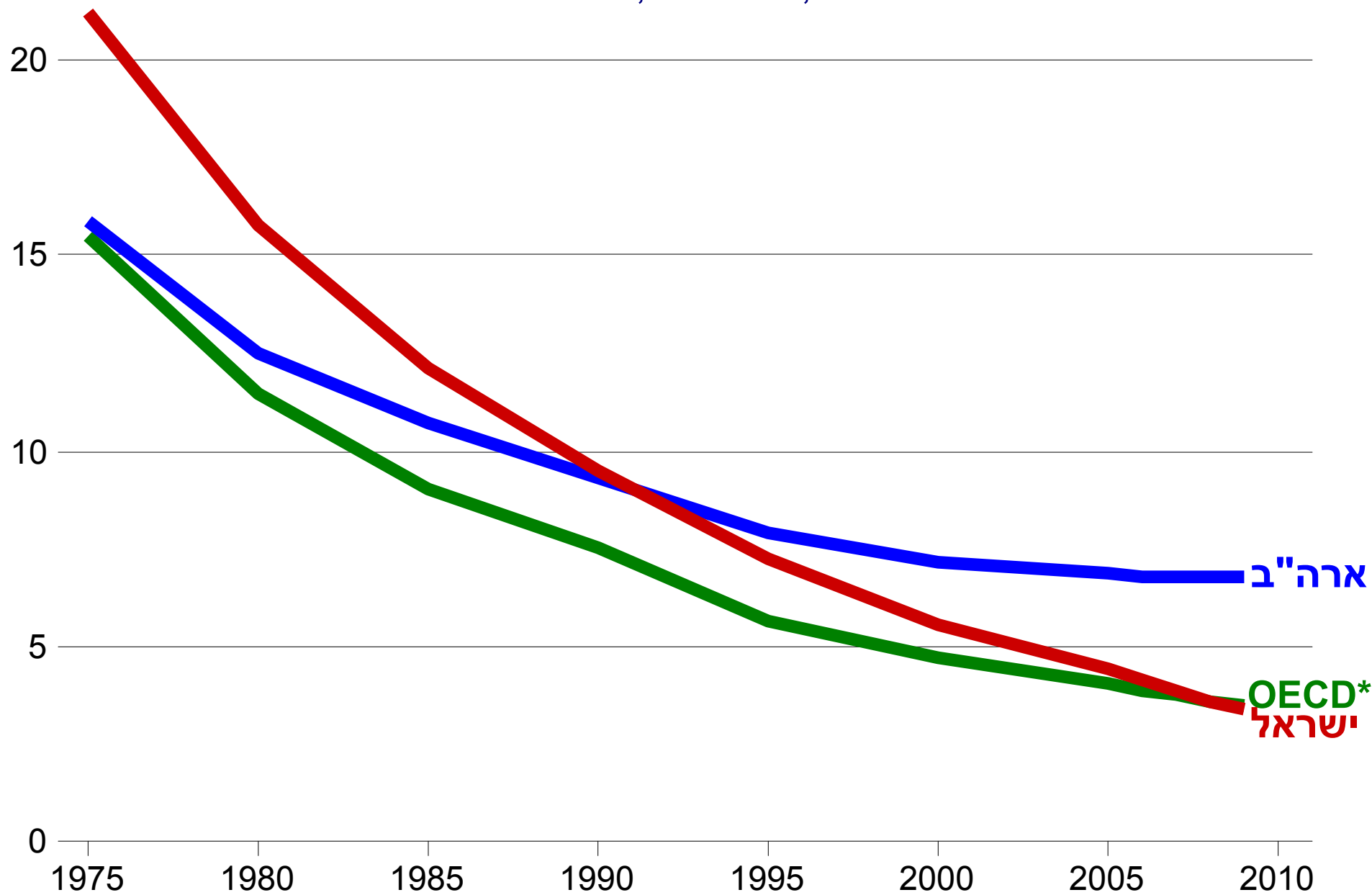
Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מקור: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל
נתונים מהבנק העולמי

* ממוצע של 22 מדינות OECD

שיעור תמותת תינוקות

ל-1,000 לידות חי, 1975-2009

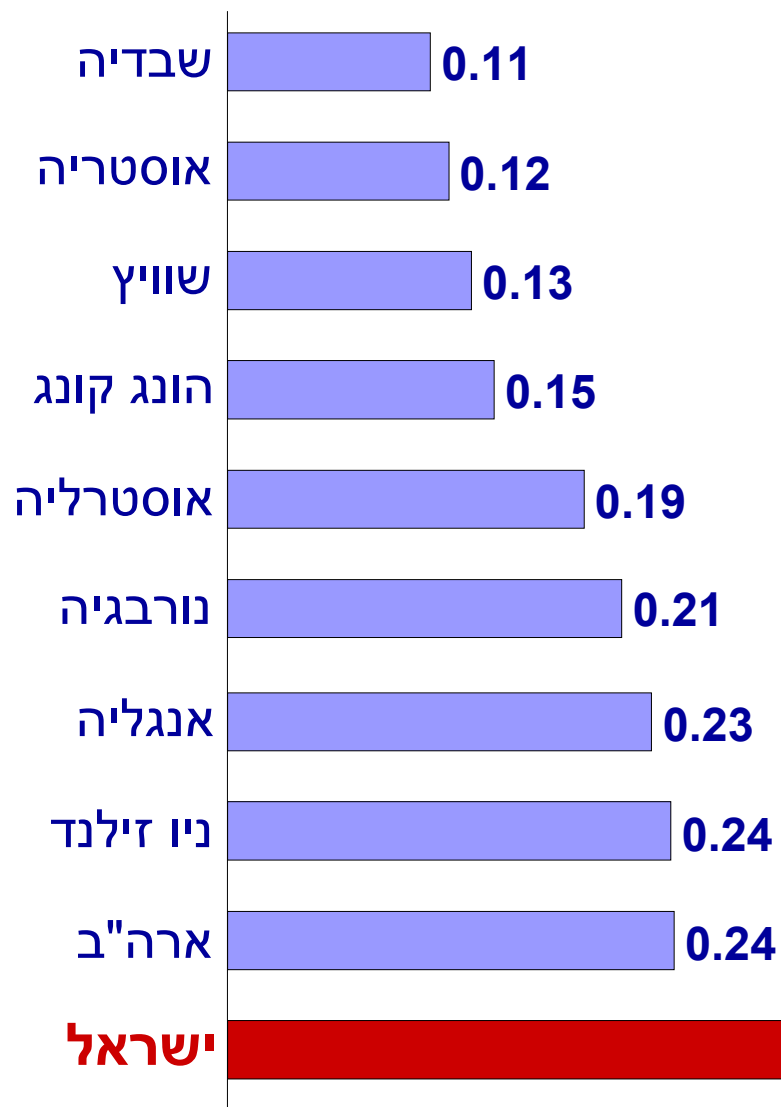

אר"ב

OECD*
ישראל

פרסי נובל במדעים*, 2000-2011

מספר חתני פרס נובל לכל מיליון תושבים (10 המדינות המובילות)

חתני פרס נובל ישראלים במדעים מאז 2000

2002	כלכלה	דניאל כהנמן
2004	כימיה	אברהם הרשקו
2004	כימיה	אהרון צ'חנובר
2005	כלכלה	ישראל אומן
2009	כימיה	עדה יונת
2011	כימיה	דן שכטמן

רק ל-4 מדינות יותר חתני פרס נובל
במדעים מישראל מאז 2000

* פיזיקה, כימיה, רפואה וכלכלה.

** לפי אוכלוסיה ממוצעת בשנים 2000-2010.

השקעות זרות ישירות בישראל

(במיליוני דולר)

Ministry of Industry, Trade & Labor

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

Israel's M-Systems was the first to offer **Disk-on-Key and Disk-on-Chip flash memory** products, and changed the way people store and handle information.

IP Telephony was invented by the two Israelis who founded VocalTec.

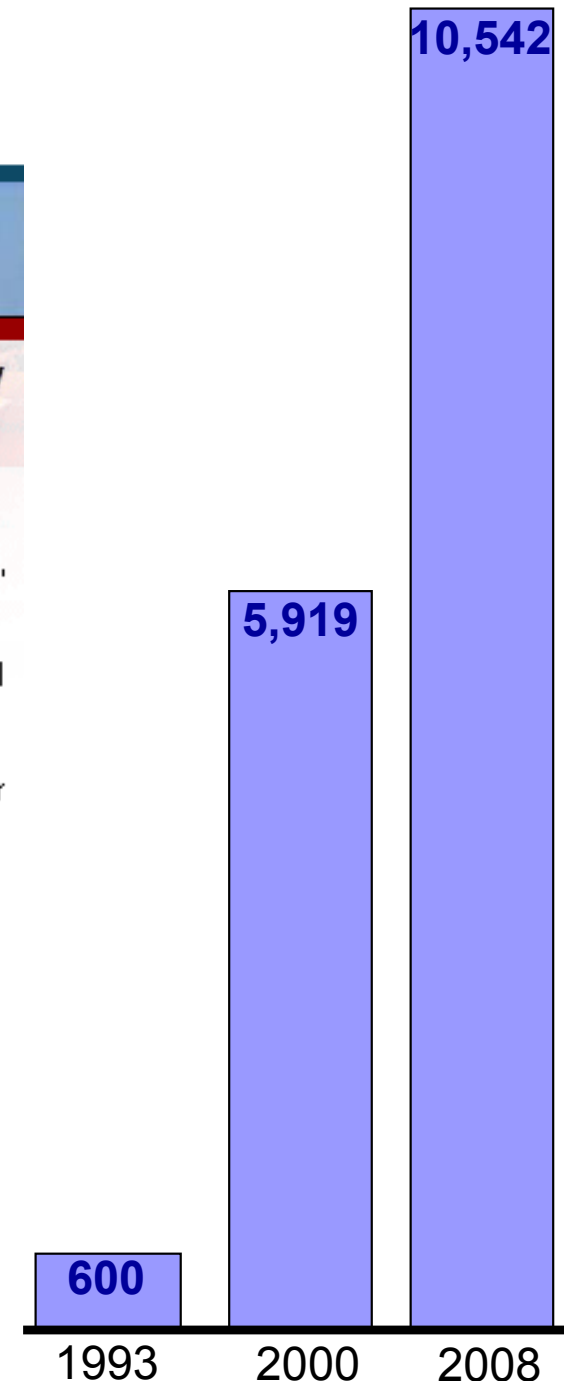
ZIP compression technology was developed by two professors at the Technion, Israel's institute of technology.

Israel's Given Imaging developed the first **ingestible video camera** to view the small intestine from the inside, and help doctors diagnose cancer and digestive disorders.

The Technology for the **AOL Instant Messenger ICQ** was developed in 1996 by four young Israelis.

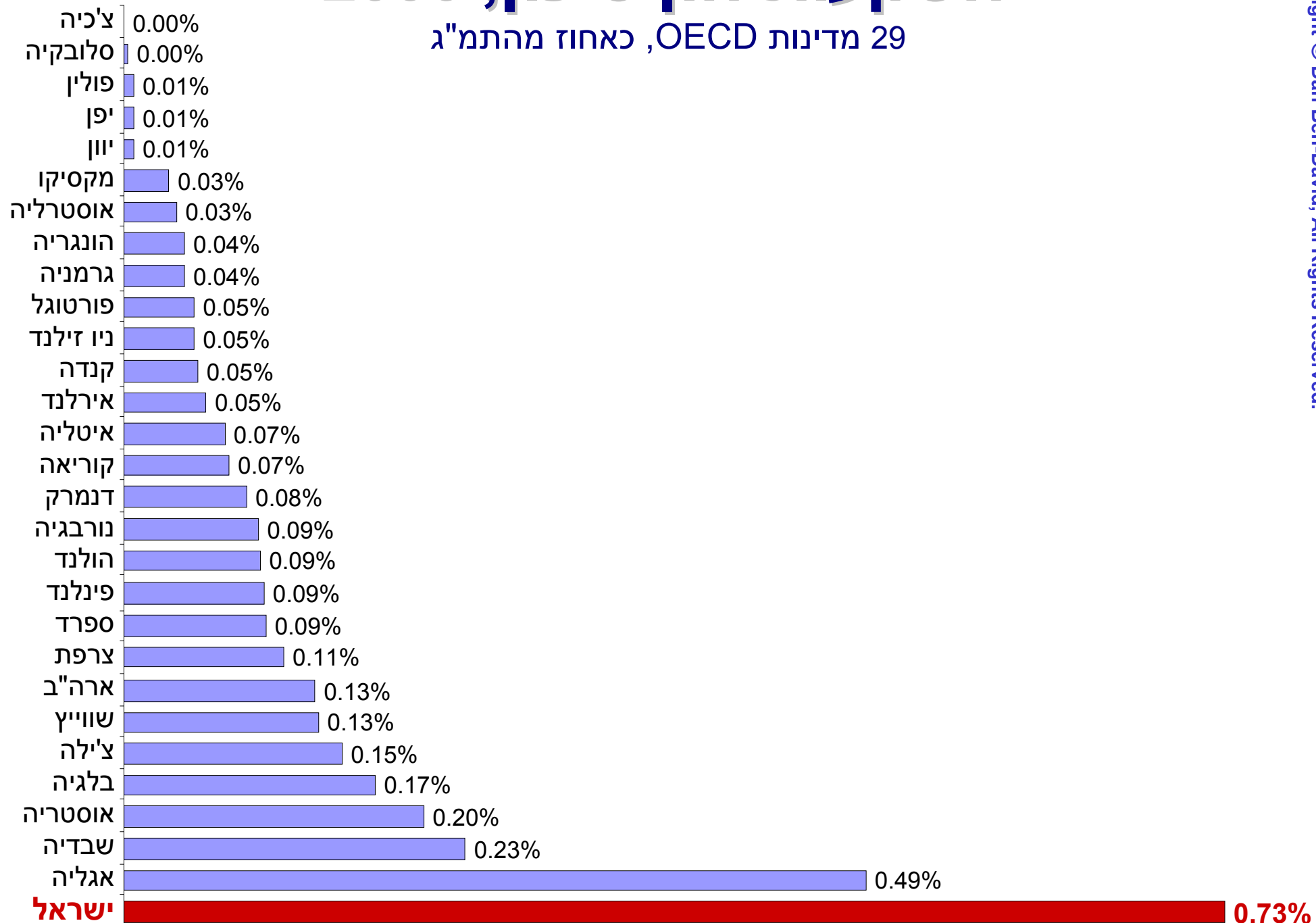
Israel's Comverse invented **voice-mail**.

The **Centrino** and **Pentium 4 Dotan microprocessors** were developed at Intel Israel.

השקעות הון סיכון, 2006

29 מדינות OECD, כאחוז מהתמ"ג

שיעורי פריון ב-OECD ובישראל, 2009

מספר ילדים לאישה במשך שנות חייה

